

Mahjas Weefis.

Mahjas Weefis ar peellnameem maffa:

Ur peesfuchschanu eesfuchemē:	Rigā fanemot:	Ur peesfuchschanu ahrjemēs:
Par gadu 3 rbl. — 1 ap.	Par gadu 2 rbl. — 1 ap.	Par gadu 3 rbl. 60 kap.
1/2 gadu 1 rbl. 60 kap.	1/2 gadu 1 rbl. — 1 ap.	1/2 gadu 2 rbl. — 1 ap.
1/4 gadu 1 rbl. — 1 ap.	1/4 gadu — 60 kap.	1/4 gadu 1 rbl. — 1 ap.

Politisks un literarisks laikraksts.

47. gada gabjums.

Redakcija un ekspedija atrodas Rīgā.

Čerņa Plates tipogrāfijā, burtu leetunē un foto-litogrāfijā pēc Petera bāsa.

Studinajumi maffa:

10 kap. par weenas slejas smaltu rakstu rindinu, preefšpuse 30 kap.

Apsteļjumi uš Mahjas Weefi un studinajumi fuchjami uš šchabdu adrešā: Bz. wceчeдaиeиe pacepи Maccы Bиacчeк, r. Pupa. (Mahj. Weefa eksped. Rīgā.)

Mahjas Weefis lsnahk weenreil nedeiā, treschdeenās. — Ar katru numuru lsnahk literarisks peellkums un katru mehneli lemkopibas peellkums.

Prošajumi manuskriptu eesfuchitajem:

Manuskriptu eesfuchitajem jorofino eesfuchitaj wina lšce wabedi un adrešā. Manuskriptu peesfuchit jorofino ar honorara peeprošjums un leetunē (uš pašča manuskriptu). Raksti uš šchabdu peesfuchit uš ušfuchit par taberem, par lšce honorara nam maffajam. Čerņabrūti un sūti rakstu honorara nolofinē meh bruchām rakstu rindinam, šchabdu meh bruchā lšce.

N° 41.

Rigā, 9. oktobrī.

1902.

Mahjas Weefa Mehneschraksta

10. (oktobra) burtnija isnahkuse.

(Saturu stat. studinajums.)

„Dieesmu Puhrs“.

10. burtnija 1902. g. isnahkuse.

(Saturu stat. studinajums.)

Saturu: Rahds wahrs par audsinafchanu (Weigas.) — Mutfu lanku isf hlojumi un to dāschadee eesfuchit uš jauno paudsi. — Weh- fules par dāschapibu. — Ro eesfuchemes: a) Bahdibas fmas. b) Bah- tijas notikumi. c) Ro jitam Kreemijas pusem. — Ro Rigas. — Grab- matu galos. — Ro ahrjemem. — Eesfuchtu nobata. — Ubrupes (torgi). — Tūgus fmas. — Telegramas. — Dāschadi raksti: Wentuliba un fabeedriba tā individualas attihstibas faktori. — Sūtlumi. — Literariskā Peelkuma: Pils pēc Reinas. (Turpina- jum.) — Dsejols. — Semkopibas Peelkuma: Auglu dāschā. (Turpinajum.) — Mahstligo mehstu wechriba, lahds semē un apshlōs noder ar teem mehstot. (Weigas.) — Sūtlumu nobata.

Rahds wahrs par audsinafchanu.

Ro Sudrabu Esfča.

(Weigas.)

Bestalozis faka: „Zilwekam wajoga buht faprahtigam dāschā leetās, dāschā leetās iswehigam, wihās sūtlam, winaam wajoga pāselees lihds eesfuchejai zeenibai un zeenlees fāneegit wisu to, to war fāneegit pāseleetes fawam spēklam un fawai mihlelībat, paleetot fāstānā ar fawu zeenību. Wihāsch ne- drihst jaudet fawu eesfuchē dabu wihleelātās nelaimēs, li- tona grofībās. Jaur šcho zeenību weenigi wihāsch tīl ir zil- weks, bej winas beids par lahdu buht. Šchi zeeniba ir zil- wesu andsinafchanas weenigais mehriks un turhāst pirmāis lihdslehtis uš to. Mahsu dabas eesfuchēne ir fwehta, deewi- fchīga dštrīst, turu iglīstojot un attihstot zilwekam weenigi tīl warams pojleetes lihds fawas dabas eesfuchejai zeenibai, un tapt par ihu zilweku.“

Šchi eesfuchēja zeeniba, par turu runā Bestalozis, ir tā juhtu, domu un darbības pāstahwiba, par turu fche minejam. Wina eeguhf katrs zilweks war un tas ir wina peenahfums. Tā ir tas mehriks, peh; turu audsinafchanai buhds zeenlees,

Netizami!!! Zslasect!!!

18 rbl. 25 kap. weetā tīfai 12 rbl.

Tīfai kamehr atrodas trahjuma ijsūhtam mehrtigu gannituru, fāstahwoohu uš eegām ne- peesfuchamām leetam pa wairumā pirtschanas zenam.

- 1 dabultapjelu fubraba pulstieni (wih 3 tapjeli 84. prowes) uš labatās Wenēs fabrit. enturs, ar 15 afme- neem, ušwēlamo atlēgu, noregu- letu uš sekundu, turich maffā..... 12 r. — f.
- 1 fubraba atlēgu, 84. prowes, fura maffā..... 75 „
- 1 trahschmu jaunfelta fēhbi ar horu, maffā..... 1 „ 25 „
- 1 jaunfelta brelohu „binofl“ ar interejantu fkatu panoramu..... 75 „
- 1 jelta rinki, 56. prowes, angļu fāsona, ar ametiju, smaragdu waj jitu afmeti..... 3 „ 50 „

Kopā 18 r. 25 f.

18 rbl. 25 kap. weetā ijsūhtam wihās fchās leetās par tīfai 12 rbl., bej felta rinka tīfai 10 rbl. Rakstis galwojums par pareisu eesfucham uš 8 gadeem. Sūhtijums uš noliftānās rehliņa. Jūhām ar bej rotas naučas eesfuchitānās uš pehmasu. Interējanti genu wāhditaji ar premiju teel ijsūhtiti bej maffā.

Adreje: Главному складу часов Г. Контур, в Варшавѣ, Дакотарыльня уз. № 21 r.

Peesfuchme: Uš postelētajā wehleschanos pulstiens war tīf par 1 rbl. ar elektrizitates pālihtībū apstētis, tā fa wina grūhti ijsūhtit no ihā felta pulstena.

Peesfuchme: Bahschamās un jitu pilshētu firmu atfemifschēe fuponi teel preti-nemti un adrešinat par 1 rbl. (uš latru pulstieni 1 fupons). Wina apmehru jaeefuchā ar pāpira ftehmeli.

wina ir weenigais individualas iglīstochanas ušdewums. — Kas tās naw attihstis bej? — tās fawa peenohfuma naw ijsūhtibis. Mehlihs je ne dāschā wānotā, ne mihstis, ne pulstā fmaschānās, ne wih fīnatnu arobi. — wih tas gan toti tel- zams, bej tīfai tur, tur zilweka fīrds un prahis pāstahwigi. Kam naw fchis pāstahwības, tam tuhstl ihlās iglīhtības un audsinafchanas. War buht mahjits, bej fapraščanas fīnā buht femals par jebturu weentahschāfā darbā firohdneeku; war buht juhtigs, tā mimosas lapa, bej weenahfšigs pret pret tuwaka nelaimi, war no rihta lihds walaram publeetes waiga fweedros un nedarit neta deriga. Tas wih ir pirmāudfinafchanas fūhdas un truhfumi, tās audsinafcha- nos, turu naw lituse laba pamata nahlamai, fīnatnes zelamai ehlat — fīrds un gribas spēhla iglīstochānā.

Un fchi pirmāudfinafchana prāsa ne wairā, tā pama- tigu audsinafchanas lītumu fīnāschānu un wina apfīngu ijs- pildifchānu. Newajoga preefch tam ne dāsch lihdsleku, ne pāfchās fīnāschānās, — pāfīhtit tīl fmalit behrna dabu un

proti peemehrot winau tōs lihdsleku, turu par derigeem at- fīnufchi flawenti audfīnataji un fkolotaji.

Mehs fāhjam, fa fīnatnes zilweka praham, juhtam un gribai elot pāstahwīgās, teizamas. Tas tomehr neapfīhmē, tā wihpirms attihstānās minētās gara spēhās un tad eeman- tojamas fīnāschānās. Neuhit! Tāfai prahā attihstibā fcho e e g u h c h a n a i p e e a p f i n a i g a s w a d i f c h a n a s l e e l a t ā l o m a. Wudfinafchanas un iglīhtības formalai pufel jaeet rofu rofu rokā ar materialo, t. i. pālihtjot behrnam eeguhf pāstahwību, par lahdu runajām, wihāsch tapat wadams un pādāstāms, eeguhstot fīnāschānās. Re pašchās fīnāschānās, bej wina eeguhfchāna wingrina behrna prahā spēhās, fēwi pahr- ftrahdojot fneegto materialu un tā fīpīnānotēs gara darbībā. Kas fīnāschānās eegu wih wairāf tīl ar atminu, tas lihdsfīnās grah- matu trahtuwei, turu dab weenigi tīl to, tas wina eelīstis, neneela no fewis. Tas dāsch fīnās, bej neprahis domat, t. i. tam neuhš pāstahwības.

Jenfchotees fāneegit weenu waj otru mehri ween, t. i. waj tīfai formalo jeb materialo, neewehrojot otra, mehš buhām weenpūfigi. Un wina pīniga fchēlīschāna ar naw eesfuchjama, jo tee fawā fāpā jeechā fāfīhtit. Wehrns attih- stītees tīfai, ijsftrahdojot lahda preefchmeta faturu. Tapat eepāfīhtīnot wina ar lahda preefchmeta faturu, wina gara darbība top modinata, kad ar ne leelā mehriā. Tomehr for- malās pufes fīnā mehš wairāf waram grehtot, jo atminai fīnāschānu eeguhfchānā wihāf fwariga loma, ne doto materialu pahrtrahdojot, tā fāfot fāgremojoj, bej wina wefelu ušnemot. — Prāhtikā uš tapeh; pahrsmaru war dot weenai waj otri pufel, t. i. waj nu materialai, behrna atminu, „galwu“ pē- pīdit dahchādām fīnatnem, nepegreefchot wājadfīgās wehrības wina gara darbībā, wina prahā spēhju wīgrīnāschānā, waj formalai, — pegreefchot mājaku wehrību fīnatnu eeguhfchānā, bej ruhpejotees tīfai par gara spēhās wingrināschānu gar eeguhfot materialu. Rā weenā tā otri fīnā mehš daritum ne- pareif. Abās audfinafchanās pufes, uš materialā, uš formalā, ijsfopjamas ne tīfai reifē, bej ar weenlihdsfīgi.

Bej fīnatnem fwarš neween attihstot behrna gara spēhās, winau nofīhme ar pašchām par fēwi. Tīl tās ne wihās eeguhfchānās, jo neweens zilweks tagadejos laifos newar fīnat ne tīfai ne pamāhtigi, bej par wāpīrēchi wisu to, to zilweku garš ijsftrahdojais pa jiwilfāfāfās gadu tuhstfōschēem, kad tas ar waj wisu dīhweš laifu preefch tā upuretu. Tapeh; mums gribot negribot fawa fīnāschānā jaeefchēhdi eesfuchāmības robe- fchās, eepāfīhtotees ar tām fīnatnem, kas iglīhtotam zilwekam nepegreefchamī wājadfīgās. Wīfī eewehrojāmī pedagogi at- fīnufchi, tā fātrām wīdēji iglīhtotam zilwekam wājadfīgās fīnat

Dāschadi raksti.

Weentuliba un fabeedriba tā individualas attihstības faktori.

Zilweks toti jeech, ja tam naw eesfuchjams fāfītees ar few lihdsfēgem. Ja tam dāsch māf ijsdodas apmeerinat fcho badu, tad tas juhtas laimīgs. Pēllito, fufsch eesfuchstis itolefchu zeetumā, toti zeeta, no jauna atfīpīrga, kad winaam ijsdēnās pamehndinat ar lakatu fawam zeetuma beedrim; tās atdīhwojās un jutās atfīpīndīnat, eeraudfīhīs dīhwo zilweku. Tas pahrubris few pīrtu, lai ar ofīnām rakfītu Debonia un ijsfāidrojīs, tā, ja draugs neatbīdehchot winaam, tas uš- fāhphchot uš lega un fārunāschotees ar putneem un mahfo- neem. Maronifchēla oīsmīrīs par fīmību un badu, par fawām fēhdem un tumsu, turā tam bīhīs jafēhd, par fargu un tā draudeem un dšēdajīs, lai tīfai Pēllito fīnatu, tā wihāsch dīhwo. „Weentuliba zeetumneela wehleschānās, redlet zilweku, ir nepahrwarama“ — rakfīta Pēllito. Tīlpat nepahr- warama wehleschānās ar lo neuhūt parunātees. Saruna- fchānās zaur mīmitu, fīpenām fīhmēm, fīteeneem fēnā, fīh- mītem, turās apfīhepī zeetuma fūnu wīnā, — wih tas top fīleetotīs, lai apmeerinat wehleschānās peh; fabeedribas un, teiz, tā arefīnanti, fūzi eemahjīfufchēes fāfīmotēs fchāhdeem lih- dslekeem, paleetot preezīgāfī un laipnāfī.

Lombrofo peemin, tā lahds arefīnantis dewīs padomu otram arefīnantam, ijsfītees par ahrprahstīgu, lai eelīstu ahr- prahstīgo namā: „tur tu neuhfī weens.“ Wīfī tas atgāhdina pēfēfchū parunu: „Draugu waj nahwī!“

Ja naw zilweku fabeedribas, tad eesfuchfitee mellē jūus dīhwois rahjūmās. Tee pēerabina pē fewis peles, fchūrtās un tad iās atnem, tee paleet behdīgi, neehd. Tīlpat fārīti zeetumneeti eemīhlē pīrtus, fūri atīfāfchās pēe to respīneem logeem. Weidjot, ja naw dīhwo radījumu, weentulī rada few eedomatūs beedrus. Rahds Bogomēns ijspehītīs weentulu — behrnu dīhwi, pēwēd dāsch fchāhdu faktu. Jūts behrnu dīhwoes pēhīneeks, R. Woftrawfāja (Education, Vol. XV.) fāhstā, jūf laifīgti behrni mīhlot fawus eedomatūs draugus un jūf dīhwi aīsmīrīst, ja to weetā robotēes ihīti, dīhwi draugi.

Wortfchēstras fkolotaju femīnarā (Wafāfchēfēfā, Ame- rīfā) ijsārīja fchāhdu mehīnājumū, lai ijsfīnatu, lahdu eesfāpdu atfāhī uš zilweku pīnāiga weentulība. Nowehrotājs uš dīwi nedetam dewās mehchā. Otrās nedēfās fāhāmā tāš nomanija, tā dāschī loti lihdsfīnās teem zilwekeem, ar fūreem tam nahjās agrāf ftrahdat un tam bīja pāhīfāmī buht fcho tolu fabeedribā. Bahdams klūs no dabas, tas nejuta wa- jadfības fārunātees dewīnu deenu laifā, bej otrās nedēfās beīgās, kaut gan wihāsch i nedomāja par weentulību, tas fāhfa pāt ar fēwi fāfī fārunātees. Waj tīl pašča hāfīs fānās nēnada ihūfīju, it tā zilweks fārunātos ar jīteem? Warubūt tā fchi ihūfīja leet par pēeagufchēem zilwekeem fārunātees pāfchēem ar fēwi fāfī hāfī; warubūt aīf tā pašča eemēfā fēhni fweļpī tumsā, lai eedofchīnatu fēwi un behrni tā inte- rejejas par atbāfī.

Bej ja zilweks nepīlda weentulības ar dīhweem waj ijs- domāteem draugeem, ja tāš nejeņfchās aīsmīrītees darbā, bej pīnāgti pābdodas weentulībai, tad lahdu eesfāpdu uš zilweka individualitātī atfāhī weentulība? Par to runā zeetum- neeku, tūfīnefcha zetotaju atminās, ar objehtīwās leezības par fīfīfā un gorīga tīpa pahrmainu fem weentulības eesfāpda.

Zeetumneeku atminās leezīna par weentulības fīfīto eesfāpdu. Tā fa naw jaunu eesfāpdu, tad zilweka juhtēfī top notrulinātī, tas dīhwo tā pūš dīhwoeeks waj augš, „tās ne redī, ne dīst, bej tīfai dīhwo“. Šchāhdas apfpe- dojchās juhtas uš individualitātes pāfāudēfchāna top wehī pa- wāirotās zaur teem lihdslekeem, lahdeem zilwekam top at- nemta individualitāte. Rahds angļu tīrgotājs, fūfch 5 gabūs nofēhdējīs zeetumā, fāla — un dāsch jūtu pēerītīs tam — tā tāš fājūtīs fawa „es pāfāudēfchānu“, kad tam ušwītufchī arefīnanta mehstēl, apgreesufchī matūs uš galwās un bahrdū un pahrmainīfufchī wahrdū ar numuru. Weentulības juhtās, dīfā fūfūma fājufchāna fēwīfchī leet fēwi wāntī pa naktīm un tad, lai kad dāsch māf atweeglinātu fēwi, dāschī fāhī fēegit, fīl fāhjam pō gribū un gultu. Domās tomehr dar- dojās, parāhdās lahāto deenu aīnās un fāfīs atminās par laimīgāfēem laīfēem, domās par to, tā jūti brīhwi un wefēlī, dīhwo fabeedribā, kad pašchām nahlās smalt weentulībā, dara leelas motās. Sewīfchī grūhtī jūftees atfāfīrtam no fā- beedribās.

Lahdas pat weentulības juhtās top pahrīdīhwoat ar tūfnefī. P. Loti, aprāfīhdāmīs zetojumu ar fārawanu uš

Egīptes uš Jerufalemi zaur Sīnaju, Alabu un Pētera tūfnefī, aīfchāda uš to, tā tūfnefī neefot nēfāhdu eesfāpdu. „Ne putna, ne wehra, ne fūfāina; pat mufchās netrauzejot fū- fuma; deenā baltee, fārtee fāules fārī ferefīgī behdīna, bej dšfēnā kēhīla nofpeech zilweka garu zaur fawu neīfāfāmu melānchōlīju un tūfnefū.“ Pīnāigs fūfums, pīfchams, tūfchams un weentulība, fchāhdas — peh; Loti domam, — tūfnefcha ihpāfchības, turās spēhī pādarit zilweku ahrprahstīgu.

To pašchu apleezīna ar objehtīwī nowehrojūmī dāschādos zeetumos: weentulīga dīhwe nowēd pēe organīfma fāmāitā- fchānās, it ihpāfchī newu fīfēmas. No fēnefchu fūfības wadoneem Anglījā, fūei tapa eesfōdīfī zeetumā no 1865. lihds 1867. g., gāndrīh pufe nomīrufe waj pāfīfufe ahrprahstīga lihds zeetuma laifa beīgām, bej tam dāschī nomīra peh; fī- laifchānās no zeetuma, jo to wefēlība pā fēhdēfchānās laifu bīja fāmāitāta.

Jau pašchās pīrās nedēfās parāhdās weentulās dīh- wes eesfāpde: fūhd ehīgrība, zilweks paleet wāhīfch, fāudē jaurību, paleet aīfdomīgs, newoīs un garīfāīgās, ja tam naw nēfāhda darbā. Seelātā dāfā zeetumneeku loti luhds lahda neuhūt darbā, lai tīl neuhūtī jafēhd un jagārāfīfōjas. Meegs nemeerīgs, gulefājs pēepēfchī eedrebas, eelēdēfās, zilweks dāi- das no ahrprahstības. Newī tā fābojājas, tā māsāfāis trolfāis top nepānefāms. Wēnezījās inhūfīfījās zeetumā fā- nota uhdēna rīmīfēe fchāfīfēem par zeetuma fēenam dārī- fufchī neīfāfāmas zeefchānās zeetumneekem. Eesfōdīfīteem fāhī rahdītees hāfūfīnāfījās, tōs wājā dēfās, mōfās pašch- nahwības mānija.

Ja weentulība, fāweenota ar pēepēfchu behdarbību, wēlās toti līgti, tad eesfāhās fīfīfā ihwīrtība, juhtēfī no- trulīnās, gribās spēhja top wāhja. Eesfōdīfāis paleet gāndrīh par idīotu. Pat peh; atwābīnāfchānās tāš māf pree- zajāš. Tas jau atjuhīs no fabeedribās un bechī attihstās pat bāfēs no zilwekeem.

Zilweks degrādē (eet atpāfai prahā dīhwe) ne tīl ween aīf dīhwo radījumu fabeedribās truhfuma, bej ar aīf zilweku fabeedribās truhfuma un pat aīf parāfās fāturās fabeedribās truhfuma. Smollis pēwēd dāsch tāhdās degrādāfījās pē- mehru (dīhwe uš neapdīhwoatās fāfās, fāp mefchoneem, tur fūfūras zilweks paleet mefchoneem lihdsfīgē).

Smollis nahf pēe fchāhdeem gāfā fōreedumeem: 1) Ja zilwekam dotu pīnāigu gribu, fēlot fāweem dābīfēem dīnu-

1) sawu organizmu, sawu sisto un garigo zilweku; 2) ap-
lahrtejo dabu tani mehra, ka tas buhtu spehijis istultot
winas parahdibas; 3) pasht laudis, ar lurreem jodshwo, bet
wispirms sawu tautu un zitas tautas tistahju, zil teem eespaida
uf wina tautu, waj otradi.

No sinatnem, kuras stahsta zilwekam par wimu paschu,
pirmā weatā stahw religija; wino behrnu eepashtina ar ta
atteelsmi pret Deewu un tuwaleem un wislabal runā uf majo
newainigam un schistam firdim weenfahrscheem, wifseem sa-
protameem wahrdeem. Ar to naw teikts, ka behrneem mah-
jami dogmatifsee fihlumi, — peeteel, kad tee eepashtinas ar
kristigās tizibas wispirmeem lifumeem un pateesbu, ar mihs-
lestibu uf Deewu un tuwaleem, kad tee eemahjas domās pa-
zellees uf wifu leetu Rabitaju, eemahjas luhgt un sinat, kas
launs, kas labs, — peeteel, kad tee pasemigi bes pasemo-
shanas, kad tee prot wehriet sawu zeenibu bes uspuhschanās.
Tizibas mahzibam jabuht ihfām, bet safarigam, bes leelas
prahstochanas, leeteem peerahdijumeem, luei tā tā nofseh-
pumu neifstaidro.

Par behrna meefas fastahwu pahrslatu dob fisiologija
un anatomija, — par to, tā lopt weseleibu, higiena un diete-
tika, par meefas spehju wingrinashanu — gimnastikas mah-
ziba. Bes tam eeteizjami padomi dseedinashanā, lai palihdiba
buhtu pee rofas wajadfigos gadijumos, pirmis ahrist eeronas
— un tapehž wajadfiga eepashtinas ar medizinas pamata
lifumeem, luei tā isstaidrojami, ka palihdibas lihdsjeti narw
organifmam par samaitashanu. Tur slahst peeder bruhstichu
dseedinashana, slihstom glahhshana u. t. t., ar wahrdū,
wifē tee padomi, luei slimneekam war deret, lihdsj eero-
nas ahrist.

See mahzibam, kas eepashtina ar to semi, kura dsh-
wojam, tā ari ar laimiau walstim un tablak ar fweeschām
semem wifās pasfaules dakās, peeder geografija. Wina mums
stahsta neween par semi un klimat, kura dshwojam, neween
par upem, esereem, juhrām, kalneem un slajumeem, pilshemam
un laudim, par wimu nodarbofshanos, bet ari par wifseem
radijumeem, kas mums apfahri dshwo. See ir apfahsti,
lahdas zilwels dshwo un attihstas un scho apstahku pasih-
shana ir wajadfiga, ja tas negrib taustitees, tā pa tumfu.
Tur slahst wina apmeerina zilwekam eesfinto sinahribu, atbild
uf jautajumu, kas tablak aif mums?

Soologija, botanika un mineralogija zilwekam tapat ja-
fin, jo ar kusoneem, stahdeem un atmenem winam allasch
fastapshanas. Sinat, luei kusoni tam dara kaunu, luei labu,
lahdi stahdi derigt, lahdi ne, kas iinhzinams un kas lojams
winam itlai par labu.

Ne majat no swara sinat astronomijas, sistas un kuni-
jas pamata lifumus, lai waretu few isstaidrot dabas parah-
dibas, tā faules lehshanu un reeteschanu, mehnescha gres-
schus, gadstahrtu mainas, deenu un nakti, leetu, sneegu, krufu,
farnu, pehrsoni, slitumu, aufsumu u. t. t. Wef schim sinat-
nem zilwekam jadhwo dabā tā kurlam un atlam. Gan
wifsch dshd un redi, kas apfahret noteel, — til dwehfeles
azis un aufis winam slehgtaš jeb saistitas — mahntizibas
walgeem.

Matematika rahda idealās formas, lahds preefshmeti
un parahdibas mums stahdas preefshā. Wina mums ne-
mahja nelahda satura, neepashtina ar ahrejas pasfaules pa-
rahdibam, bet isstaidro formas, lahds tās parahdas wai-
ruma, telpas un kshibas sinā. Tapehž sahluma sinaschanas
aritmetika, geometrija un mehanika katram zilwekam nepe-
zeeschamas, ja tas sapratigi grib eewehrot pasaulē fastopamas
parahdibas.

Ar muhsu tehwijas pagahni, winas listneem muhs
eepashtina tehwosemes wehsture. Ja jau zilwels tihst eepa-
shites ar atfewisshem zilwekem, ar lurreem tam buhs dar-
shanas, zil jo wairat tam naw jamahjas pasht ta tauta un
winas wehsture, ar kuru to faista weena waloda. Ne majat
no swara ir wispahreja wehsture. Nelas muhs tā neglitho,

ka nogremdeschanās leela mehra notikumū wirtne. Zilwels
palaikam pawada dshwi fihlums, nodarbofshanas gar leetam,
kuras, salihdsinat ar dshneem darbeem weseleās walstis, sa-
rauzas na top jo neredshamas; tapehž winam dota dshna, pa-
meš slatu paschafās sferās, slipinat un atjaunot garu aug-
stām domam, eesildit firdi warenām juhtam un peegreest sawu
gribas spehju nopeetneem darbeem. Wef tam wispahrejas
wehstures sinaschanā no swara wehl tai sinā, ka notikumi
sweschās semēs war muhsu semēs interesem waj nu peeschliet
lahdu labumu, jeb laitet. Loti leela nofshme ari tautas un
wispaules rafineezibai, behrnu audshinaschanas sinatnei un
wisām zitām, kas stohās mahzamas.

Saunakā laikā pazetas balss preefsh wihreeschu un see-
weeschu lihdsigām teesbam wifos arodos. No teem naw is-
slehgta ij audshinaschanā un stolojshana. Schis balss dibi-
najas uf to, ka slarp wihreescha un seeweetes prahto, juhtu
un gribas spehjam narw nelahdas slarpibas un la ja tapehž
sinams isglithibas pahshpens wajadfigs preefsh wihreescha,
tahd lahds pats nepezeeschams ari seeweeti. Wef tam ir wehl
weens pamats, uf kura dibinajas weenlihdsiga isglithiba preefsh
abām lahtam, proti audshinaschanas, kura jaatronas mahtes
rotās. Kas labat nekā mahte speh jaudsinat behrnu? Wef-
dejee jau pehž dabas ir wairat pee mahtes, eeguhst uf wimu
dshlaku ustijibu un peekeras tai sliprat, isjautā to par dascha-
dam leetam, prashtami isstaidrajumu, kas mahtei jadob, jo
ja jautajumam truhš atbildes, behrna sinahribas dihlis
tiks nomahst paschā sahlumā, eewehribas un pehshichanas
spehja aprobeschota, bet bes schim spehjam gara attihstiba narw
domajama.

Ja mahte apstinigi grib ispidit sawu peenahkumu un
attihstit behrna gara dahwanas, tai uf to jabuht sagata-
wotai, kas bes sinamas isglithibas neepsehjams. Behrnu
nahlotne, wimu lablahjiba prafo, ka seeweeti schis isglithi-
tibas buhtu til, zil wajadfigs preefsh pirmās audshinaschanas.

III.

Zilwels dshwo sabeedriba. Ta narw nelaimē, bet wa-
jadshiba, jo ja wifsch par jiteem negribetu sinat, tam waja-
dshu atfiet boja jeb nofshit atpataf uf semu slahwoli, kas
to dauds neatschirtu no lopina. Tā tad zilwels teel audsh-
nats ne itlai preefsh semis, bet wifās tās sabeedribas, kuras
fastahwdala tas ir. Narw gana, tā dwehseles spehjas attih-
stitas, nepeteel ar nodibinatu wasluru, jo wifās tas nelo
nehdsitu, ja zilwels dshwotu weens tuknesi. Dshlakt waretu
behrnam peem. dot tahdu audshinaschanu, lahda ir angteem,
franzuscheem waj wahzeescheem, til zilwels, schahdi audshinots,
nebuhtu muhsu walstis derigs lojstis, tās walstis, tam paschā
fawa wehsture, sawas parashas un wajadshibas, lahdu narw
neweenai no minetām tautam. Newajaga buht lofopolitam,
kam tehwiya tur, tur slahbas labi, ne ari schauram patriotam.
Katram zilwekam, kas dshwo muhsu tehwiya, wajaga knat
un pasht winas wajadshibas, ka waretu buht winas ihstis
eemihneeks, kas tai stahw slahst, kas aproi, ka wifam, to dara,
diwas puses — weena ar daritaja personifkam interesem, otra
ar wifās walstis lojepam.

Sabeebrica stahw ng atfewisshem lojsteem. Ja
scho lojstiu lablahjiba eegreest tā, ka weena otru pa-
balsta, tad sabeedribai no tā labums. Ja slarp wineem waida
prahtiga atteeziba, kas peemehrota sinatnes dibinadām pra-
shbam, tad wispahreja lablahjiba top pazeta. Tas neapfihmē,
ka gribot weizinat wifās sabeedribas labumu, katram lojstelim
jagahda weenigi par fewi, jo sabeedribas lablahjiba atiras
no winas fastahwdaku rubpeshanas katrai par fewi. Kas
schahdi preefsh, kas neewehro ta swariga usstata, ka semishkee
sabeedribas lojsteli atronas sawā slarpā sinamā atteeziba un
la tapehž ij wimu interesem jabuht tahda par atkariba. No
ta usstahdams lifums, ka itlai sinama sabeedribas lojstiu un
wimu interesu atteeziba sawā slarpā war buht par labu wifai
sabeedribai. Wef lai sinatu, lahda safariba ihsti tai war

buht fwehtibu nefoscha, nepezeeschami pasht winas wehsturi,
parashas, rafineezibu, eestahdes un lifumus. Luhl, tapehž
schoe preefshmeti fwarigi katrā audshinaschanā. Wef teem katrs
slahgās tā pa tumfu taustidamees, strahdadams beht sawas
meefas lojshina apmeerinaschanas, domadams weenigi par
materialas lablahjibas eeguhshanu.

Swehtu peenahkumu eepoteschana behrnu jaunās dweh-
feles ir moralistās audshinaschanas peenahkums, ja negribam
isaudsinat lofopolitū, kas nuzina tehwu parashas, tizibu,
ar wahrdū, wifu to, kas narw no sweschenees. Newaram
muhsam buht behrneem pee rotās, dot teem padomus da-
schadās dshwees wajadshibas, lai tapehž isstahdajam winos
sinams sabeedrifus eestatus, kuru nobibinaschana jaunibā
der mums par wimu nahlamās dshwees drofchu leezibu.

Kas no wifās tās audshinaschanas un stolojshanas tashu
ir galu galā? isfauzas daschi wezaki — un to ir dauds, —
tas, ka behrns atfweeschinas no tehwa un mahtes, no mahjas
un wifās gimenes. Un wineem tainiba, — wezaki, kas
waga swedros strahdadami publejuschees, gadhadami dehleem
eepsehju isglithotees, redi galu galā, ka dehlis teem tapis gluschi
swesch. Tas atstahj aprindas, kuras wezakeem peerjamas,
pamet dshimteni, aifbrauz uf fweeschām pusem, peenem zitas
parashas un pawifam aifmirsi tos, kas wimu slolinajuschu. —
Ir wezaki, luei, to redsedami, atstahj sawus behrnus bes stolas
un audshinaschanas, lai nebuhtu lihdsigi wifai, kas isperinajufe
pihlenu. Kas tā dara, dara nepareisi. Behrni newar palsti
lihdsigi wezakeem, tad pasfaule neetu uf preefchu, bet rahptos
wehshu gaitu. Waj dshwe zaur to labotos, laudis sluhstu
laimigaki? Egiptē waldbija lastu gare, dehlis mantaja amatu
no tehwa un schiras, lahds bija, lahds palika un waldbija
tur lihds ar to neweers ar sawu slahwoli, wehdsiba, julas.
Zilwekam no dabas dota dshna un spehja, attihstitees, tapi
pilnigalam, tā to rahda Peshitajis. Waj leelatee atrabeji un
mahjiti wihri narw zehljuschees no semas lahtas? Ja tos
isglithiba narw samaitajufe, lam lai ta par samaitashanu
muhsu behrneem? un sinatnes tal galjuschas uf preefchu, ne
atpataf. Wefakeem allasch jastatas uf to, ka behrnus audshina-
juschu un stolojuschu ne preefsh sewis, bet preefsh walstis un
sabeedribas. Lai wini tapehž leel uf upuru altara tehwiyai
ari tās nepatishchanas, lo behrni teem dara, negribedami.
Ne katram eepsehjams dshwot tehwa mahjas eschās, ikdeeneju
darbu schaurās rofeschās. Kai tapehž streen tee, kam spahni,
tablā pasfaule — un ja wezaki til buhs pratusch behrnibā
eepotet, lihdsi teem ees ari mihslestiba uf dshimteni un tehwa
mahju. — Un schoe wahrdi fihmejami ne tiddauds uf teem,
kurus augsta dshna lihdsigi ehrglim nef tahlumā, tahdu narw
toti daudi — tee atteezami uf leelo wairumu. Mums wa-
jadshigi tapat isglithoti stroderi, kurneeki un ziti amatneeki,
kā wajadfigs mahjitu wihru, mahshlineeku, rafineeku. Kas
buhs isglithots, kas leeki nedomas, ka ta dahwanas aprastās
laut kur nomalē, bet buhs pahreznats, ka wina darbiba
tapat wajadfiga wispahrejai lablahjibai, ka kura tatra zita
zilwefa.

Muhsu lauku isrihkojumi un to daschadee eespaidi uf jauno paaudsi.

Naw leeli gabi atpataf, kad muhsu laujeneeki nepasina
nelahdu zitu isrihkojumu, ka itlai dshwās (t. i. kshbas,
kristibas, behres, apshlas u. j.) un krogu balles. Tad
wini pamajas sahla eepashtees ar lahdam teatra israhdem,
kamehr galu galā paschos wifnos pahrluhdinaja wifu kat-
wiju daschadee „satumu isrihkojumi“, kuri draudeja waj
pat apriht it wifus gara daudijumus. Un „satumu pee labas
ragu mustas un kreinas bufetes“ bija pa publikas garfchā
un weifalneeku zenteeneem. Daschs labs „tauteetis“, noman-
dams ahmura tuwofshanos sawām mahjam, isstudinaja pa
paschu apfahrti, ka tai un tai deenā wina jausaja oshu
parkā waj stahstojā upes lihzi buhs „satumu fwehtli“, lai til

teem, tad sleeziba uf kuslibu masinas lihds ar tuwofshanos
pilnigai weentulibai. 2) Weentuliga dshwe nowed orga-
nifmu tahdā stahwoli, lahda airobas slahdi un automatifkā
darbiba. 3) Ja weentuligais stahwolis wellas ilgi, tad tas
nowed fihstas un pshifstas weselebas sabojaschanā un badara
zilweku par nepsehjigu, dshwot sabeedriba. 4) Ja zilwels
jau behrnibas gados palizis bes sabeedribas un tam jagihnas
ustura deht, wabitam weenigi no dabas instalteem, tad
dshchreif tas speh jidshwot, panest schahdu stahwoli, bet tad
isnahst tahds zilwela tips, kura stahw semat par dshwoneeku
un maj padodas kulturai.

Wef ja ideenifschs zilwels nespehji istiti bes sabeedribas,
ja tas weentuliba saude sawas spehifstas zilwela ihpashibas,
tad warbuht, preefsh bagatigi apdabwinatnem zilwekem (gen-
jeem) weentuliba nepezeeschama? Tā wifmas peenemts domat,
jo genijs jau, patejotees sawai genialitateri, stahwot weens
pats. Tas stahwor augstak par wifseem, tas speh dshwot itlai
pehž saweem lifumeem, tam zilwezifstas sabeedribas rofeschas
par schaurām, kas nespehji nolaisites lihdsi wideji apdabwinato
zilweku redies aplofam, bet tee nespehji pazellees lihdsi gen-
jam. Itlai nodshinadamees pats fewi, tas spehji attihstit
sawas genialās ihpashibas. (Turpmal beigas.)

G i h k u m i .

Studru isnihdeschanai eeteiz dauds lihdsjektu, no
kureem peemineem setoschos. Uf leinu schikhwiti waj ari
weenfahrschu dehliti uslej masleel karbolshabbes un tad noleek
tur, kur studras salajas. Karbolshabhe, ahtri igarodama,
zaur sawu smaku aifshen studras. To paschu darot ari ter-
pentins. Wefl weenfahrschaks lihdsjellis ir smarichigā kerwele
(Scandix cerefolium), kuru jaunu sagreesch gabalos un eelajsa
studru eemihstotās weetas. Warbuht, ka to paschu war pa-
nahst ari ar ziteem smarichigeem augseem, tā jalwiju, lamend-
li, rosmarinu, mentu un j., luei tad, sinams, jaonem ari jauni,
kad tee wehl juligi un smarichigi. No pulu dohem studras
war isnihzinat ar schwammu, kuru eemehrz zukuruhdeni, ispeesch
un tad noleek uf dobi. Pehž ihja laita schwammis eefscheneē
un ahreent mudsh no studram; schwammu ar wifām studram
eemet karstā uhdenti. Tas jaatfahro, kamehr wifās studras
isbeigtas. Kad sefru eelajsa studru publi, tad isnihstot ne-
ween studras, bet ari wimu olinas.

Mahju alus. Peedewas: 10 stopi uhdena, 2 stopi
tweeschu kljas, drufsta miltu, 2 janjas apini, 20 lotes fshrupa,
par pahri kapeitam speesta ranga, 1 ehdama karote samaltas
engweres jawahra 1/2-3/4 fundas. Kljas un apini
jaebeer kulites un tad til jawahra lihdsi, lai nejazaus
ar zitām peedenam; kad wirums atshjis remdens,
tad kulites ar kljam un apineem jaisnem un japeleel slahst
fshrupus un rangs; beeschi noschlumewot jalauj wifam slahwet
24 lihds 36 fundas. Pehž uoruhgshanas alu, nemas meschlan-
tajot, nopilda pubeles, kreetni aifstorkē un usglabā wehšā meeta.
Pehž 2-3 deenam ir brangs weegls alus; kuru drofchi war
dshet ir wezs ir jauns.

Mnu supa. Nem tela atnas, nowahra tās wehroschā
uhdeni pushtundu, inem, ahtras atdshinaschanas deht eeleel ankšā
uhdeni un tad uf rihwes farihwē. 2 stopos wehroschās gatas
supas eeleel kreetni perziju sagreestu peterehtu, drufstu majorana
un tad kopā ar farihwetām atnam leel uswirt. Supu lihdsi
ar dshelteni apzejinat miltu keni pahreli graudeteem maifes
reezeeneem un uslajsa masleel piparus.

Maisa, kura pa naktim usnahst un it ihpashchi wezigeem
zilwekem laupa wifu meegu, daschreif atweeglinama, tad ea-
behrsch ar glizerinu un tad uslajsa stehretu miltus uf wa-
nigo weenu. Wefl derigaki ir eebhrst ar fotosreestiu elku.

Sinepju gurki. Spanceeschu gurki, kam maj waj
nemas wehl narw sehllu janomiso, garenifki, jafagreesch astonās
dakās un uf lahdu stundu jaeefahla. Tad tee mahla traukā jaja-
leel, slahnos ar piparu graudnem, nelku pipareem, sinepju grau-
deem, daschām losberu lapam un dillem un beigās jauslej teem
wiršū wehroschās tabs eitīs ar drufstu uhdena. Tās paschas
deenas wakarā gurkus jau war leetot.

Cetaifiti gurku salati. Smalki jachweletus gurkus
eefahla un lauj teem stundu slahwet. Tad tos eeseen nahtra
drahnā un palar wirs lahda pada, tā ka gurku uhdens tani
war notezet. Kad tas notizis, tad gurkus saleel, pa slarpam
eelaifot balto piparu graudus, eewahramā glahšē, uslej teem
ar uhdenti sajanaku, ufwahritu un attal atdshinaschanu eitī wiršū
un pehdigi ujanigi uspilda wisimalkalo elku, pehž kam glahše
jeeschu oistafama. Kad nu gurkus grib leetot, tad wajaga
glahši itai itulshot uf schikhwiti. Labatas ir majas cetajfamas
glahses nelā leelas.

Peenu no faskahshanas war isfargat, kad to
jwaigu usleel traukā uf ugumi un, tifto tas tajas uswirt, ap-

maifa ar scham noluhkam ween leetojamū meeturi. Kad peens
jau kuhšā, tad, pastahwigi maifot, tam jalauj 10-15 minutes
wahritees lehnā karstumā, pehž kam peens ar wifu tranku ee-
leekams fwaigā uhdenti un tur apmajot atdshinams. Ap-
majot nelad nerodas plehwe. Tā peens paleel slahwot ar
ween atjaunojamā fwaigā uhdenti. Setoschās deenas peens
preefsh pusdeenas usfildams un tapat attal eeleekams ar tranku
uhdeni. Tā tas paleel fwaigs un garfchigs lihdsi pehdigam
pileenam.

Semenu lifeeris. Semenes kreetni jaeekuro (zil
semenu til zukura, pehž swara) un jaeleel stopa pubelē, pehž
kam jauslej wiršū arals waj franzbrandwihns. Semenu ekstraktis
ir til fshres, ka no ta war istaitit 3 reis til daudi lifera.
Uf 1 mahzimu janem 1 stopu uhdena, kiram tad pehž garfchas
peleel slahst semenu ekstrakti. Pudeles eepiditu to war leetot
jau pehž 24 stundam, bet labi aifstorkets pagraba tas turas
gadeem.

Sauteti lahposti. Paleelata lahpostu galwina
sagreesch garenifki un uf dehta faspaida kreetni ar sahli un
flimnem (if pa karoteli), pehž kam tai usleel sfodu wiršū un
kaj tā slahwet lahdu zeturtini fundas. Tad yoda isfause
4-5 lotes fweesta, usber wiršū lahpostus, apfahsa ar 2 lo-
rotem zukura, uslej 4-5 ehdamas karotes eitka un pawahr-
nizu uhdena. Nu wahramais pods jeeschū jaaiswahsch un
lahpostem jafauj 1 1/2 fundas lehnam un weenmehrigi fust,
laitu pa laitam peelejot uhdenti, lai nepeewehred; maifst
nehdsi. Pa tam sagreesch fihli fshpolus, nosahreto tos juhtu
taufos un, tad lahposti mihssti, peemaisa teem slahst.

Olu supa. Weenu wesele olu ar 1 tehkaroti sahls
safat putās, pezejauj slahst 4 tehkarotes kartupeku miltu un
slipri lutot peelej slahst stopu wehroschā uhdena.

Reptas afnas. Leta atnas uf 1 stundu eeleel peenā,
nomiso, sagraifa, apgroja miltos un tad, drufstu sahls uslajset,
pazepina lahds 2 minutes fweestā un juhtu taufos, pehž kam
abas puses apzej bruhngamas.

Kartupeku torte. Ap 2 mahzinas deenu eepreesch
nowahritu, labi miltainu, sarihwetu kartupeku, 9 olu dshle-
numi, 1/2 mahzinas zukura, 3 lotes saldu, 1 1/2 lotes rubgtu
manbefu jafamaisa, pehdigi japeeber 9 olu putās safulis bal-
tums, jaebeer pormē un pee mehrena karstuma japeew
stundu.

laudis fanāš, buhš to papreežatees, islehtatees un sawitotees. Un laudis nahja un brauja pa juhdsem tahtu! Un redsi, muhšu apkehrigais „tautees“ us tahtu laiku bija isglabhtis: abmurs satuma trofšna sabljees dāšju labu reisu aistlaidees lapās. Ari ismanigi frodseneeki zaur tahtdeem wisjauanteem „mōdes“ isrihtojumeem pilbija sawas labataš.

Ar p a r e i s i farihtoteem un waditeem satumu swehtteem wareja daudš to panahkt muhšu jaunās paaudses isglitofšana, bet satumu swehtti iswirta us kauno puši un galu galā daudšās weetas ituma libdšigi wisprastalajām frogu ballem — par leetu pluhškanās weetu. Un tā tad „satumi“ tojos gadōš, lai gan tapa farihtoti kaušju isglitibās weizinaschanas noluhšā, us jauno paaudsi darja wisai slittis eespauduš.

Wlatus schein „satumu swehtteem“ sahla wispaorigi isplahitees, ferwisahkt seemas laika, tā sautās „mahju balles“, kuras wehl scho ballu deenu daudšos apgabalos eesfildē un kuras ir pahtristitas par „puišču ballem“. Zaur schām ballem luhšoja atkal konturei parastajām frogu ballem un galwena-kais bija tas, lai jaunā paaudse dabuhtu wairaf karistfai un zaur dāschadām asprahhtigām farunam un nopeetnām domu ismainam eewingrinatos pahstahwigā domāšanā un asprahhtibā. Gaischafajos pagastos scho un tad schahdās balles sahla ismehginat dāschadas masafas ludšinas israhdit. Daudšos pogastos pat mahžitaji schahdeem farihtojumeem sahla simpatiset. Tee bija tahtu, kas sawas draudjes dšihwi smalki pahfidami un draudjes lobstahjibai kalpor gribedami, atfina, ka schein farihtojumi weiznās tikumibu un jaunās paaudses gara spirtumibu. Wirmāis tahts ir godam minams agrafais Saufas draudjes mahžitajs Mūllera tehws. Schis dwehsetu gans bija weens no pirmajem muhšu semitē, kas sawā draudfē luhšojis eewest wisadus usjaurinaschanas isrihtojumus. Dtes tahts pats tojos gadōš bijis agrafais Dignajās mahžitajs „wežais Weiriks“, kurfch mahjijis basnijā no lanzeles, lai jaunee swehtdeenās sapulzejotees pee weena waj otra fainneela, — ja ne wairaf, tad gobiga mahjās tehwa pojumtā ispreezatees, padanzot, padseebat, tahtu weeglatu ludšinu pamehginat israhdit u. t. t.

Un labo eespaudu, tahtu schās „mahju balles“ darja us jauno paaudsi wareja ar rotam taustit! Tikai par nelaimi, katrai leelai — ari wisjanafai — ir sawa ehnas pufe. Tā ari gabijās, ka schās balles farihtoja nolaidigti fainneeki, tur notifās pahraf leela schuhpofšana un zitas nefabrtibas. Un ir laudis pašaulē, kuri redsi wisur titai kauno puši, un schein sawa schahdās balles atrast wisadus faunumus — usrahwa w i s ā m ballem to, to drihtšija uskraut til d a s c h ā m. Tā tas gabija dāschus gadus, kamehr tahts balles tita pamafam galigi isnihdetas, tā kaut kas nekretns, kaitigs, kaut gan schein nebjā neta kaitiga, neta kauna, bet gan toti daudš laba un jaula.

Schajā paschā laikmetā sahla us lauteem wispaorigi dšihwi parahditees idejas us beedribu dibinaschanu. Schahdās idejas tapa reelisfetas un mums awga beedribas tapat tā sehnes pehz ālta leetutina — beedribas kalpojuschas wairaf idealeem mehkreem, tā dšeadāchanas, labdarischanas, sadraudšigās un sahltibas beedribas. Schām beedribam sawu mehku fasneegschana! wajadbeja libdšektu un scho libdšektu eeguhšchanā wajadbeja naigi ween kertees pee dāschadu isrihtojumu farihtofšanas un tā tad wisā isrihtojumi, tā balles, konzerti, teatrs un jaunatā laika preefchlašjumu un jautajumu isflaidroschanas wafari, — pahrgahja scho beedribu rokās. Pee schein mineteem isrihtojumeem nu ešam apstahjuschees, — wismaf schimbrihscham neejam nefur tahtaf.

Wispirms eesahhšču ar ballem. Pehdejos gadōš wairaf beedribas us lauteem nahlfuschas pee pahrlēezibas, ka ahrti weens pehz otra fetojofski isrihtojumi peewellot maf publikas, tapehz rihtot labati retati un tahts, kuri, ka pedfihwōjumi rahda, wairaf „well“. Par tahtdeem israhdijusches weenigi balles. Lai nu schahdi beedribas isrihtojumi no kaudim netaptu dehweiti par weenfahrschām ballem ween, tad isleatā pahrmoinu un tā farihtofās balles latra par fevi dabu sawadu nosaufumun. Wispirms sludina weenfahrschā „balli“, tad — „weefšgu fadschwi“, wehlat „puku balli“, „satumu balli“ u. t. t. Rahdā beedribā tahts waldes lojelstis bija isgudrojts un proponēja waldes sapulze, farihtot tahtā jaulā upeš libzi „trumposchanas balli ar premijam“. Walde ar schadru isgudru nosaufumun bija meerā, bet tad gribeja isfludināt afischās, tad radās schēhrychti. Zapat atkal tahtā beedriba katra gadu sawu pehdejo wafaras balli farihto ar dāschadeem jirkus gabaleem. Tur tad noteel nojabfchanās, nofreeschanas, fahrti kahpšchana, bukā lehšchana un pehbīgi wistrafatais — maifā lihšchana.

Wispaorigi atfihst, ka balles wisu apmelleetajem nepafneeds nedš tahts materialus labumus nedš ari weizina isglitibu. Winas titai usjaurina, eemahja glaimot, pawedina us weenpušbu walodā — us tahtu salmu kulšchanu, raba nogurumu un dāschreis pat flimibas pahscham, ka ari naudas malam. Beedribas, farihtodamas pahraf beehči balles, isplata titlak meefas tā gara flimibas un zaur to neeguhst nelahdu nopeinu, bet gan wairaf pahrmētumus. Deelgan dibinata schahlochanās, ka muhšu jauneklu leelafai datai truhstot gribas un ari spehjas eedfittinatees un faprašt fadschwes nopeetnūs jautajumus. Zil doudš naw tahtu jauneklu, kureem spehjas netruhstu peedafitees tā lihšdabimeeteem muhšu rafneezibas laulā, waj ari tā lihšdrahdneeteem papuhlees pee muhšu laifrahsteeim! Bet, deemšehel, tilklibdži la wini sahlf nodotees ballem, wisu mirdšofchās rotās un wisofchōš uwaltoš — „nahram“, tad wini wehlati jaudē wisu sawu gribu un interefi gar teem nodarbotees, tā ari spehju winus aptwert, faprašt. Wini domas un prahtus pahrahwigi fahsta jaulā musita un flahstās „nahras“ un schein ir wisu ideali, pehz ka wini jenschās un tas wisu prahtus opmulfina. Ka schadru noschelojumu zilwejinu dāschos apgabalos wehl milšigs pulks, tur leels nopeinš to apgabalu beedribu farihtotām ballem un atkal ballem.

Ar konzerteem titai retas muhšu beedribas nodarbojas; pat dāschas dšeadāchanas beedribas toti fšopulīgi ar teem rihtofas. Konzerti ir isrihtojumi, kuri top ar leelako nopeetnibu un zibhibu farihtoti un wini ari spehji jaunās paaudses klafstajū dwehšēles seht labus augtus nesofchu sehltu. Tadeht toti wehlejamē, ka muhšu beedribas farihtotu beehčati konzertus un muhšu jaunai paaudfē fliti eetejams winus fanemti ar fahfnigu patejibu.

Tagad nu druffu ilgaki uslawefchōš pee muhšu laiku un muhšu beedribu eewehrojamafā isrihtojuma — teatra.

Muhšu isrihtojumu starpā teatrs schimbrihscham eenem eewehrojumu, ja pat — pirmo weetu. War pat fahzi, ka dāschos apgabalos tas flaitams par „mōdes“ leetu. To farihtō neween jau wisas peeminetās beedribas, bet ari privatpersonas — wabrdu fatot, kates, kas til ween to spehji un prot. Tadeht tad ari daudšos apgabalos pee privatpersonam atrodam pahraf karstus teatra draugus, leelus zeenitajūs — fanatikūs, — kureem par daudš dšiti ir eesafnojušes interese preefch teatra, tā ka tee par to domā deenu un nakti. Kur tahts leelaks lauku schuhnis atrodams, tur schein fedsfās uswest wisu fellsafās jofu ludšinas un weenfahrschēe laudis, kuri teatri eeslata par kumedineem, schein ari atrod pateesi ihstas kumedinus. No minifas, no schēhtulajijas, to katram atteerim wajaga labi prašt, tur naw ne jaufmas. Wifš noteel bes tahtām juhtam, bes tahtās faprahšanas, bes masafās fahfnibās! Ka teatrs ir dšihwes flola, tad jautojam, tahts pamahjibas preefch dšihwes smel no tahtām teatra israhdem muhšu jaunā paaudfē? Par pateesibu jaatbild, ka tahts teatros neweenes neatradis netahdas labas pamahjibas, bet ka to uslatis weenigi par laika kawelii un par aju preeku, ja ne taifni par kumedineem waj atteeru kehmoschanos.

Lai nu teatra swars un nofšime netaptu pahrschihleri, un lai schajā finā neerastos pahrmehribas, kas pahču teatra leetu padara neween fmeelšigu, bet ari preefch muhšu jaunās paaudses par kaitigu, tad latra fapratiga zilwela swehts peenahlfums, kareot pret schadru neuhfchānu un libdš ar to joprobefchō ari fantahstiflās idejas, tratās eedomas, kuras daudšu tulkchajās galwinās pahstahwigi spofojas un nedōd nelahda meera.

Muhšu wairafās lauku beedribās teatra leeta stahw us pawifam zitabaka isglitibās weizinaschanas pahahpeena. Tur teatrs netop farihtots tā par „mōdes“ leetu, waj ari lai laudis isfihthdinatu, bet teatri tura par mahlfu, zaur kuru luhšo muhšu jaunajai paaudfē rahdit winas labās un flittās ihpofschibas, winas tikumus un netikumus tuhšofschās dāschadāschadās bildēs, — luhšo pahstahwu ar derigu, mahlfšigi noapflinatā weidā winas azim preefchā flahdit. Muhšu zentigās beedribas luhšo muhšu jaunai paaudfē, tauna teatri wehl eeslata par kumedineem waj par gara laika kawelii — schoš eeslatus isdšehš. Bet deemšehel, muhšu mihtā Deewafemite atrodas labā flaitā tahtās beedribas, kas wehl nopuhšas weenos waiigu sweedros israhdit burlestas un zitas neeku ludšinas, kuru faturš jamehro daudš fematu par paschās weenmulšigās, ideenifchās dšihwes atstahteem eespaudeem un tā jaunai paaudfē nepeeschfir nelahdu labumu.

Muhšu leelafajām un zentigafajām beedribam teatra weizinaschanas finā wajadsetu nepeeschchami wehl wairaf to darit. Tas buhtu, ka winas luhšotu labafajus un kreetnafajus spehstus pee flaturwes fahfist us ilgaku laiku. Labums zaur to buhtu leelš! Reschjofš ar daudš meerigaku firdi waretu usnemtees tahtās leelafas lugaš wadidu, jo sawus wezus fahrdneekus Talijas „wihna kaina“ tas pahfist tā sawus peezus wirtsus un publika ar meeriga prahtu, bes tahtās schahbifschanas, waretu teatri apmelleet, jo wina piinigi pahrlēezinata par jau sen pahstahameem, eemihloteem spehleem. Teatra spehstus waretu fahfist, ka teem wisu puhles un sweedrus zil nehil atfihthdinatu ar lahdu materialu labumu. Daudšās beedribās pa leelafai datai parahst atteerūs un ahtrises pa mehginajumeem un pehz israhdes pameelot ar alkoholistēes dšehreeneem, dešam un baltmafif. Galu galā par scho „atteeru pajeenafchānu“ beedribas sawos isdeewumos uflahda pahrasas naudas sumas. Bet neweenam neeenahšs prahti, ka par leelato daku no schās isdeewumu sumas, „ufl atteeru rehfnu“, meefojas isrihtojuma deenā beedribas „pibleri“ un wisu domu beedri. Eežas mafas beedribu teatru israhdes ir jam deefgan auglās, tā tad domajams, ka kase warēs atfihinat lahdu sumu preefch atteeru honorara un pehdejo wineem pahneegt daudš labati nauda, neta alkoholistos dšehreenos, dešas un wegos. Wef tam wehl waretu itin labi lahdu daku no beedribas jauna gada wisfšču atpirfchanas sumas isleetot tahtdeem beedribas teizameem ahrafhtejeem mehkreem un to pirmā weetā eerahdit weetu flaturwes darbimeeku pabalstifchana. Ešam daudšreis israhdijusches par toti dewizeem tur, tur nelahda labuma newarom zeret fagaidit, kapehz tad buhšim kuhtrati dot tepat, no kureenes mums fagaidami wispušigi labumi. Tadeht nahfotne pabalstifim ari zil nehil sawus flaturwes darbimeekus! Zaur to buhšim ari pabalstijuschē isglitibās weizinaschanu muhšu jaunās paaudses starpā, muhšu „maso brahtu“ pulkā! Weidšot wehl tahtu wabrdu par muhšu beedribu isrihtojumu jaunato un grefnato atwaf — preefchlašjumu un jautajumu isflaidroschanas wafareem.

Wineteer wafari fahfās us lauteem isplahitees maf gabus atpafat un tagad daudš weetas tee eenem toti swarigu nofšimi gara gaismas un isglitibās weizinaschanas finā pee muhšu jaunās paaudses. Ja schahdi wafari top farihtoti no beedribas, kura ir wispušigi isglitiboti darbimeeki un tojos top pahneegti dāschadi spezialī preefchlašjumi popularā weidā un leetifchē isflaidroti un wispušigi pahrunati eefneegtee jautajumi, tad muhšu jaunai paaudfē tee ir winas augstflola; tojos wina war smeltees dāschadas gubribas par leetam, kas wina libdš schim bija tumšchās un neisprotamas. Wef deemšehel dāschas muhšu beedribas farihtō tahtus „wafarus“, kuros atrod weetu til fmeelšus faheloschē jautajumu isflaidrojumi un partejifstā gara un patigōš noluhšos fahfifiti preefchlašjumi. Arweenu tad noteel tas, ka publika masaf un masaf sahlf schadus wafarus apmelleet, tee tad saudē pawifam sawu ihsto nofšimi un galu galā beedribas waditaji itin ihfi un strupi eeraflta beedribas protofofu grahmatā: „ar preefchlašjumu wafareem, publikas maf peedafifchanas deht, naw wairs wehrtis us preefch teatrahmetees!“

Scho rindinu raffitajam bija isdeewibu ar preefchlašjumu wafareem eesahfitees Gelfch-kreewijā. Tur wini preefch fainneemeem tapa farihtoti sem semles usraudšifbas. Eesahlfumā, kad wini fahfās, kureenu fainneeki fahja: „чертъ съ ним!“ (parauj winus welns!) Wef wehlati, kad ar wineem peerada, tad us wineem krita tilpat tā mušchās us medu. Seemas laika preefchlašjumi tapa farihtoti islataf swehtdeenās pehz pusdeenā. Preefchlašjumu iswehle bija wispušiga. Tā weenā paschā wafarā top nolafst trihs libdš tšedeti interefanti preefchlašjumi. Sahdšchās flotofajās nolafa toti nofšniugu, pamahjofschu gabalu par behrnu audfinaschanu waj par isglitibās

weizinaschanu semneeku starpā; pagaita waldes un teefas fchihweris firdigi runā par dāschadu teefibu un prahwu leetam; mahžitajs atkal nopeetni flahsta par dāschadām fadschwes ehnas pufem un zaur dāschadeem interefanteem peerehmeer is dšihwes peerahda, tā dāschadas fadschwes ehnas pufes ir isbehgamas, un — beidšot atkal wajaga nahkt preefchā preefchlašjumam ar jautru faturu, par kuru atkal wisā flahstajū dabu gabrdi pahfmeetees. Pehdejos laich walā tahts eerehdnis par scho un to — par dāschadeem deenas jautajumeem isfdeenišchās dšihwes. Dtra swehtdeenā redšam par preefchlašjajeem un jautajumu isflaidrotajeem bes schein jau mineteem lungeem wehl semles ahrtu, kas runā par dāschadu flimibu zehlonu nowehrschamibu semneeku starpā; semles weterinarahrtu, kurfch atkal aifrahda us dāschadeem lopu flimibas zehlooneem un panahja, tā no teem isfargatees, un beigās atkal tahtu augstiflōš mahjeli, kas toti populari isflaidro dāschadas dabas parahdibas un pamahja, tā weena un otra nefaprotama leeta dabā top faprotama un flaidra. Schein wafari wisu wispušibas deht ir toti interefanti un patifhlami. Agrati, kad schein wafari neitapa farihtoti, swehtdeenās, kureeni, wejee, dewās us labatu, kuros wineem palaf ari jaunee „eeadifjās“ un jaunās fēeweetes jita neta swehtdeenās nefneja darit, tā til guiet un atkal gule. Wef tagad schein „wafareem“ tautā atrast dšihwu iteligenze, kura mahžitaji, ahrti, u. t. t. pret wineem pahraf aukstī isluras, pat par wineem toti nijinajofski islataf. Daudšās weetas wini aifbidinajas ar newatu (?) u. t. t. Ja schein spehli muhšu lauku beedribās preefchlašjumu wafareem nefimpatifē un pee teem ar dšihwu interefi aktiwī nepeesdals, tad wisu nofšime tautā ir nulle un muhšu jaunā paaudse, sawā gara isglitibā, ja nu taifnai neet atpafatrahpublības žetu, tad tomehr paleel us weetas flahwot. Us preefchju zerefim un gaidifim tai finā labofchanos!

Imants.

Webstules par dahrskopibu.

VIII. Oktobra-nowembra webstule.

Godafais draugs!

Rudens eeslahjees, seemas tumofchanas nomanama. Fafahf fagatawotees to fanemti, lai ta nepahrschēigtu nefagatowojuschos dahrskopjus, kahdejadi war zeltees nereti leelš saudejumi. Wef tam dahrsfōs rudenī doudš tahtu darbu, kuri titai rudeni no swara un tadeht neatleekami isdarami. Wef jajeem angfu koleem janofafa ar trulu kafelti waj afām futam wežā mifa un fuhnas. Wif teem flehpjas leels daudšums angfu dahrsfam kaitigas flufonas, faprotams, seemas eeluhnojūmā, kur tee, ja netop traujeti, pawafari atfihflās un eesahf sawu postifaja darbu pee angfu kofu lapam, fēedeem un augšigem. Un zil dāschu labu reisi tu par wineem neefi nosuhrojes, ka tee nopofstōt dahrsu. Posti tu winus, tad wini nepaguhs dahrsus postit! Wifu schēhdehēfā un fuhnas noftrahpēchana wislabaf weijas mitrā laifā, jo tad tee atmeel-šehjuschēi un weegli no kofa atdalas. Wef noftrahpēchānu nedari agraf, pirms neefi kofus apfahmajis un fahselumu isnihzinajis. Sahlf fahiruschās fuhnas un mifās gabalimūs ar wisfem futaimu kofoneem un olinam newareefi kahrtigi fawahlt uu fahedflinat, bet gan arween laba data pehz tam semi usfahmajot eekuhš libdš semē un tur pahrschēmojušē, pawafari atfihfitees. Zitadi ir, ja seme sem koleem jau usfahmata un ar grabhelli nolihdšinata. Us lihšsenās, tihrās semes tad wisus nofctitumus war fawahlt un isnihjinat. To darit, to dāschī sawā nestā dara, proti — nolafstās mifās un fuhnas eerakt turpat sem koleem semē, es Zew nelahdi newaru peekant, jo, tā jau teizu, semē atfihfitees futaimi tapat, tā sem mifās schēhpatam. Pehz mifās un fuhnu nofahfchanas kofī katra finā janowite ar kafeem. Kadeht? Tu waruht jautaf. Redsi, leeta tahtā: ilgaku laiku no wežās mifās un fuhnam neapfihriti kofī ir titkilti pee schein peeradufchēi, ka mifās un fuhnas jau tā safot ispilda pee koleem aiffarga weetu pret salu un pawafara faules flareem, kura laifā, tā fini, kofī wisdrihsaf apfahst. Wef tomehr schās farga lomas pehz wežās mifās un fuhnas pee koleem newar atflahf, jo tā dšihdeji, sem teem perinajās augstfopības postifaji. Suhnam un wežafai mifai ir jahrti, bet wisu weetā tā aiffargam janahf kafeem. Kalki, apieeti ar uhdeni pahbeefas putras schēhdrumā, tā tos ar pindšeli weegli war usfmechret kofa rumpim un refnajeem fareem, wislabaf ispilda aiffarga weetu un pee tam ari isnihjina wisas taurinu olinas, ja tahtās kaitur wehl buhtu pahlfuschas. Pee schās kaku putras zitu neto nemafif flahf, jo taifnai baltā krahša wislabaf isfargā kofus no faules kaitigo staru eespaida pawafara fahnas mehnefchōš. Baltā krahša, tā fini, nelaušch til toti faules flarus, tā zitas krahšas un tahtdejadi neifplahta sawā aplahrtne til leelu karstumu tā tās. Zil leela nofšime baltat krahfai, to jau buhšī wismaf wafarā pee fewis eewehrojis, ka baltā apgehdbā naw nekad til fliti, karsti, tā tumšchās dšehšes.

Oktobra mehnefi ap angfu koleem apleez ari tā sauktos lihmes rinkus fahnas taurinu krahšanai, kuri wehlojā rudeni rahpjas pa kofa flulmu augšchup un dehj sawas olinas kofu saru galos, kur tad pawafari atfihflās wefeli tahru bari. Tā ka olinas dehjejas mahitees ir bes fpharneem, tad tām jaurahpjas pa kofu rumpi libdš fareem. Pee lihmes rinkeem nu tās peelihp, neteel wairs tahtaf un tās war isnihjinat. Ja Tu igadus scho isdaribu atfahrtofī un ari taiminus us to pamudināf, tad aplahrtni drihš atfahwafinat no kaitigeem tahp-peeem angfu dahrsfōs.

Rudeni flahditōš jaunos angfu kofinus apleez ar kuhšmehfleem, apmehram zuspēhdas beefu fahrtinu, wislabaf tad, kad seme jau dāschas pulšas fahsalufe, jo agri ar mehfleem aplifta seme wairs nefafals un weegli ween tur war eeraftees razejas peles un apgrauft kofu fahnes. Wflitajeem mehfleem jayaleel wisu nahlamu wafaru ap koleem, zaur to eeguhš daudš labumus: wispirms mehflu aplifums isfarga jaunflahditō kofinu fahnes no isfahfchanas, otfahrt pawafari

nelauj semei agri atkust un lozinos nemoslas pahagra dar-
biba, kas mara un aprisa mehneschos, tad wehl stipras nakti-
salnas, war koseem kaitet un beidsot, pa wasaru mehli ne-
laus semei ischubt, istifsi bes leechanas un pee tam mehlu
salnem derigas dadas ar leetus palihdsibu nokubs seme un
padaris semi augligata. Turpretim ar lozina rumpja un
tronu eesechjanu flujas waj salmos, nemas nesteidsees, jo
schis apsehjums naw nolemis tistdauf pret salu, la pret sa-
teem un pawasara faules stareem. Bes tam agri rudeni
fegās eehstos tolos sem segam eerodas peles un apgrausch
tolus, la jau mineju par rajenam pelem pee salnem. — Pirms
lapu nobirchanas wehl Tu waretu ari wezajeem koseem is-
sahget faufos sarus, kusus starp lopam weegli eeraudst, la-
mehr wehlat, tad lapas jau nobirchans, tas jau dauds grubtat
isdarams. Nofahgejumu isdari ta, la lai nepaleet nelahdi
flumburini, bet lihdsi pee fara ischschanas weetas. Behz tam,
tur ween eespehjams, ar nast nogrudini sahgejumu un ap-
smehre fara weetu ar olmena darnu waj ekas krafsu, lai
mitrums neesuhzas greefuma weeta un neiszet puwumu.
Bet par wisam leetam fargees greefuma malās sofo misu ap-
treepit ar darwu, jo darwa nonahwe wisus dshwibas auds
un tamlihdsi ari greefuma weeta misas auds, ta la misa
wais tablat nespehi attihstites. Bet atshahjot misu neap-
treepitu, pawasari tur rodas jauna dshwiba, audi ar grebsu
palihdsibu rada misas turpinajumu un palehnam padraudse
greefuma weetu ar jauneem audem, jaunu misu un ta pilnigi
atsarga greefumu no mitruma un puwuma.

Ari saknu dahrsā Tu waretu drustu papuhleetes, lai pa-
wasari agrat dabuhtu swaigus dahrsajus. Oktobri sehzi bur-
kani un peteriski pawasari wismas 14 deenas agrat daudam,
neta wisagrafa pawasara sehja. Ari lopbaribas burkanus
labaki rudeni seht, neta pawasari. Ramehr pawasari ne-
sables sadihgsi, burkani ir jau sen no semes lauta un nesables
tos newar nomahsti, lamehr pawasari sehjot beeschi ween ne-
sables nomahz burkanus. Eshchana sehzi agros Parises un
Nantes burkanus, lopbaribai baltos un faranos, waj ari
Wogesu lopu burkanus.

Un nu „sweits“! lihdsi nahkamam pawasari. Agrat
jau gan laisam nepoguhschu Dew wais rakst. Pa seemu
joatpuchschas, lai pawasari ar jauneem spehseem waretu
fertees pee weseligā un swehtigā darba.

Laws J. P. Sweschais.

No eekschjemes.

a) Waldibas sinas.

Cezksti: Bauklas polizijas ustraugs, kolegiju sekretars
barons f. A b d e n s par Julises apriska preefchneeka jau-
nako palihgu II. eezksti no 1. oktobra sch. g.; Rigas apgab-
alteesas lozells, walshpabomneeks S u f h i n s t i s par Jel-
gawas apgabalteefas preefchsehdetaja beedri.

Wahrzesti: Charkowas gubernas wezalais fa-
briku inspektors, galma padomneeks W i l o w s tahda
pashā amata us W i d j e m i, skaitot no 15. oktobra 1902. g.;
Jelgawas apgabalteefas preefchsehdetaja beedris W o l k o
w i z l i s tahda pashā amata us Peterburgas apgabalteefu.

Eshina paagustinats par t i u l a r p a d o m n e e k u :
Rigas ismellechanas zectuma preefchneeks B u l a c h s .

b) Baltijas notikumi.

Widjemes gubernators, generalmajors M. A. Paschkows, ta „Widjemes Gub. Aw.“ sino, 4. oktobri
sch. g. algreeees no winam Wisaugstati atkautā 2 mehneschu
atwainajuma un ufehmis gubernas pahrwaldibu.

**Lauksaimneezifku pahrschlatu par Widsemi un
Zgauniju** pasneeds „Balt. Wochenschrift“ N. Sponholz
us Widjemes wispahderigai un ekonomistai sozietatei lihdsi
18. septembrim eesuhbito 63 sinojumu pamata.

Pahrschlatā wispirms aishahdijs us raschas isnahuma
dashadibu schini gada. Weetam rascha bhuse toti laba, we-
tam attal til silita, la reti tad. Tas isstaidrojams jaur da-
schadeem semes, laika un sehjas apstahsteem. Kur agri sehzi
un iswehletas labibas fortes ar ihu wegetazijas (augschanas)
laitu un tur tapehzi salnas starp 8. un 13. septembri trahpja
jau gatawu waj puslihdsi nogatanojuschos labibu, tur w a f a
r a j a r a s c h a ir laba un pat toti laba. Kur lauku ap-
strahdashana un sehshana notita wehlu, un schogad ta pa
leelakai dafai nowehlojas, jo katris gaidija us faufaju laiku,
lai semi labak waretu sagatawot; kur sehlati bhj isfehjetas
labibas fortes ar ilgatu augschanas periodu, un kur tapehzi
rudens salnas pahrschidja wehl neenahfuschos labibu, tur
rascha ir wahja, pat toti silita.

Pahschu augi, la sieni, wisli u. z. pa leelakai dafai
ir nosaluschu nakti no 8. us 9. sept., tad tee wehl bija pil-
nigā augschana un gluschu saki. Naw tomehr teists, la titai
salna pee schās nerahschas wainiga. Pee pahschu augu scha
gada leelas audselibas un gausas eenahschanas toti warea
atgaditees, la tee ari wehlat buhtu saki janoplauj.

Koti wahja ir kartupeku r a s c h a . Semos
un flapjos tihromos bes peeteefschas uhdens nowadischanas
schogad ir pilniga kartupeku nerahschā. Labalos tihruma ap-
stahktos augu aismeschanas bhja deesgan bagatiga, bet tee
tomehr palita neattihstijusches un septembra salnas nogali-
noja lastus un nobeidja augschānu. Dauds weetas kartu-
peti ir ari silitigi.

L i n u r a s c h a ir zaurmehra laba, pat toti laba, to-
mehr aulstajā uhdeni wehlu pluhkto linu mehreshchana eet til
gaufi, la mas zeribu us linu labu isbalinaschānu. L i n -
f e h l u r a s c h a ir silita.

Rudsi selmenis no wezas sehklas ir labs, no jaunās
sehklas turpreti silitis, jeb ziteem wahredeem fatot: deriga
sehla ir dewufe labus laufus, nederiga silitus. Schā gada
rudsi bhj preefch sehklas nederigi. Gluschu swaiga sehla,
apmehram pirmajās 8—14 deenas pehz eewahschanas, ir
aishween nederiga sehshana, jo swaigee graudi gauß dihgsi,
pee lam daudsi graudi pawisam eet boja. Schogad rudsi
graudi bhj wehl gluschu negatami un tita tuhliit pehz wehlas
un tomehr pa leelakai dafai pahragras eewahschanas attal
isfehzi. Kas schos mitros graudus ihfi pirms sehshanas bes
wahjadhigās apdomibas schahweja, tam klahjas wehl silitat.
Jau pee 40 gradeem silituma pehz Belsius schahdi graudi

schahwejot saude dihgschanas spehju un pee ahtras schahwe-
schanas leela lastuma war palisti pilnigi neaugligi. Behz
wisa schā, domajams, buhtu bhjis wehl pareisal rudju seh-
schānu, kur nebij wezas sehklas, wehl wairat nowiljinat un
sehlu eepreefch pareisi sagatawot. Sehklas dihgschanas is-
mehginajumi pa leelakai dafai ir ispalifuschu; newahjadetu
tos aismirsi pee schā gada wasaras labibas, pirms to nahf-
schā pawasari leeto sehlat.

Atteezotees us schā gada rudju raschu, peewehsim is-
mineta pahrschata lahdu, la leelas toti dibinatu spreedumu:
„Rudsi schogad toti daudsi gadijumos tita noplauti neenah-
fusches 1) aif nepazetibas, 2) aif maises truhfuma un 3) aif
sehklas truhfuma. Setas bhj: 1) weegli graudi, 2) melni
milti un 3) silita dihgschanas spehja. Kur rudsi ihstā laika
tita plauti, tur tee bhj til par 3—4 mahrsinam weeglai la
pehri; milti bhj balti un dihgschanas spehhiba 95 proz.“
M a b l l i g o mehflu eespaids us wasaraju bhj tur, tur
slapjums pawisam nenomahza fatru attihstibu, toti leels. No
daudsi pusem teel sehwischi uswehrets, la peem superfosfats
blafus leelakai eenehshai, dewa ari to neaprehkinamo labumu,
la meeschu, pateizotees ahtrakai un labakai attihstibai, pirms
rudens salnam jau bhj gatawi. Drenaschas labumu schis
gads ir rahdhjis til pahreezinoschi la reti tad. „Dahschu tih-
rumu bhj eespehjams pawasari apstrahdat titai pateizotees
drenaschal.“ „Titai drenascha isglahba mani no nerahschas.“
„Pateizotees drenaschal man bhj eespehjams 14 deenas agrat
sahkt semes apstrahdashānu un tapehzi manas ausas lihdsi
salnam nogatawojās.“ „No nedrenascheteem lauteem ne-
esmu neta raschojis, no drenascheteem 15 puhrs no puhr-
weetas.“ Ta un tamlihdsigi stan pateizigās atsaufmes par
drenaschu.

Ta la ap sinojumu eesuhstichanas laiku (septembra
widu) wehl daudsi labibas bhj tihrumā, tad no daudsi pusem
isheitka wehleschanas dot wehl weenu laufsaimneezifku pah-
rschlatu, kas tad ari notihschot.

No Salas. Weens no galweeneem pelnas awoteem,
ar kuru muhsu Daugawmalas semloppi ja wasaru pelnas,
ir — swejneeziba. Swejotes teel pa leelakai dafai ar ta no-
sahkteen murdeem un wentereem, kusus eeelk straujā weeta,
tur fawis, us augschu peldedamas, tajos eepeld un wais ne-
war lauka tikt. Ibhpaschi schowasar, leela uhdena deht, sweja
bhja deesgan isdewiga; sehwischi neredsetā daudsumā kehra su-
tinus, kureem ari jena tadeht bhja deesgan sema. Dahchi
wejee swejneeki sata, la til bagatu swejas gadn newarot at-
minetees. St.

No Rannas. Finantschu ministrija 10. septembri
sch. g. apstiprinajuse krahs un aif dewu s a b e d r i -
bas statutus pee Rannas laufsaimneezibas beedribas.

No Landonas-Ofseenas. Afshinbu un fshnigu
patehiju pelna schjeenes dshimtuichschas N. von Klotz lga
laipniba pret wezjam skolam. Abu stolu telpas pehdejā laika
bhja til nepeeteefschas, la pilnigi neapmehrinaja schā laika
prahshas. Lai pagastam weeglat buhtu isdarama stolu islabo-
schana, tad minetais dshimtuichschas dewa pabalstu, dahwadams
par labu abām islabojamām skolam peezbesant buhwbalkus.
Nesen atpatal muhsu pahshamais apdashwinatājs schs pah-
steidsa ar jaunu dahwanu: lai stolneekem weeglat buhtu
eespehjams peefawinatees muhsu, tad muhsu dshimtuichschas dah-
waja schjeenes luteranu stolai slaweeres. Par to winam
nahlas daubshahrtigas patehijas. Abu stolu islaboschanas
dorbi drihsā laika buhs nobeigti un stolas telpas eehstotas
pahshamā sahrtiba. R. E.

No Kraufleem. Par mums lairkastos gan mas to
dshrd, bet labak jaw ar buhtu, la neta nerahstite, jo mums
jau labak, la muhsu bshnnuma darbi ziteem paleet nefinami.
Drustu mineschu par muhsu eeshchjam leetām: 18. septembri
sch. g. muhsu spreedēju tehwi isdewa spihdoschu spreedumu.
Peenahza it nejahschu wahjprahatā palifuschās seewinas W. wirs
un luhdsja pabalstu ahshschana. Nehzi neht daudsi to runat,
„tehwi“ weenbshfigi peekrita weeteja kurneela lga preefch-
tumam, proti nolehma: wahjprahitigo seewinu suhtit us fl-
weno „finoleeschu weji“ un luhdschjam wirham ismahsaja
tuhlin 5 rbt preefch slawenā ahstra. — Loti eepreezinoscha
sina, la muhsu pusē pehz weeteesu pulka atsinas til slawe-
jams „ahrsis“ eeradees, kusch wahjprahitigos prot ahstet.
Augons.

No Weeseenas no apkahrtnes. Muhsu widu
noteel daudsi un dahdadas sahshibas, bet no sagu fahschanas
ne wehstis. Birmdeen, 16. septembra peewalare tahda Lau-
teres mahjas fainneeka dehts drauzis no dshinawam pa leel-
zetu gar laimaju mahju un redsejis, la tas mahjas fainneeks
nehs lahdu drehbju paku un eelzis schihdam wefumā. Pah-
brauzis mahjā, islahstijis, la redsejis un prahtojuschu, la
darit, beidsot sagudrojuschu, la nemi schidju zeeti. Aishahjuschu
us otru mahju, dabujuschu wairat zilweku un, schidju sagaidi-
juschu, to apheetinaja. Schidju pahrmellejot ari atrada
dashadus drehbju gabalus, kusus usshmeja par labdās
Behrjones mahjās sagtam mantam. Par notifuschu ufehma
protokolu un schidju nofuhstija droshā weeta. — Treshdeen,
25. sept. preefch pusdeenas no Behsim safehra lahdu no zee-
tuma isbehguschu zectumneeku P. A. Ahtahreteer taudis eeweh-
rojuschu, la swechais, sreedams, sweesch scho to projam un
mellejot ari atrada sahgi ar spalu, ar lo war steenu pah-
greesi la koku. Ari scho sakerto nofuhstija us peenahzigu
weetu pee beedreem. J. H.

No Stufmanem. Sehwischi gruhsta rudenos un
pawasaros ir eebrauschana Stufmanu stahija leelo dubtu deht,
kuri ihpahschu gabalu no Stufmaneeu lihdsi Glasmantai ir ne-
zaurbreenami. Tagad Widjemes muishchneeziba sahlfuse mineto
gabalu bruet, tashidama tur schojeju. Zaur to buhs atweeg-
linata sahlfuse jeta wihreem, kuri brauz no Widjemes us Stuf-
manem, la ari teem Glasmantas eemihneekem, kureem ir
sahlfuse ar Stufmanem. Ta la schojeja ir sahla taitit titai
nefen, tad ari to pabeigt ir nodomats titai nahfoshā wafara.

No Malupes. Tirgus deenas ir peenahschas un
ar tam muhsu kuhrtinas sahkt tushchotees. Lai nu i agrat
fainneeks noweda fawu raibatu waj farfani pahrdot, naudas
truhfuma speests; bet tagad tas ir zitadi: ne naudas, bet da-
ribas truhfums ir tas wainigais. Kur agrat isauga peezas,
sehshas rijas meeschu, tur tagad labi ja pilna weena. Dahscham

pat pawisam naw kur ar isfapti isfeet. Lopus waram aif-
wadat us tirgu, lai gan ar grehtu firdi jahschiras no sawas
eemihlotās peena dewejinas; bet to darit ar zilwekem? Tas
ir katra semloppja galwas laufsitas jautajums. Schā atrih-
naschana deretu eegahdarees neishchschānu weelu, bet tadeht
la tahda naw isgdudota, tad derigafais mahzitees „gawet“ un
eewebrot salamu wahdu: „Waj neehdi tad bhja, waj neehdih
tad buhs.“ Rad buhs? Tas jahmahzas gaidit ar pazetibu.
Eil siliti seemas sehjumi naw redseti, la tagad. Un no teem
naw to zeret, resp. gaidit „tad buhs“. — Dirdeen, 24. sep-
tembri uguns laupija Malupes muishchā peederoscho keegeku
zepli. Jau dahrgi bhja, bet nu war buht wehl dahrgaki kee-
gepl, jo no lahda jita tuwumā atrodoschās zepla leelumu aif-
dsen preefch Alufnes meestina buhweem. — Preefch pelem
un ziteem semneekam stahdigeem kufoneem flapja wafara at-
nefa daudsi isnihzibas, bet preefch sagteem ta ir stipri augliga:
schowasar un rudeni wisu wairat sog. Tadeht fahgatees!
Friedrich.

No Walfas-Alufnes-Stufmann dshelzeta.

War wisu Walfas-Alufnes-Stufmannu peeweddshelzeta litiņu
tagad jo rofigi darbojas strahdneeku tichallās rotas. Strahda
taudis no dashadām tautibam: gan latweeschu, gan polsi, gan
schihdi, gan kreemi un wehl ziti. Zeshch teel lihdsinat un
nolihst ar welenam. Pee stahjam teel pabeigti buhwju darbi,
ari peebrauzamo zetu brageschana pee dasham stahjam eet us
beegam. Ra dshrdams, tad us schā gada 15. oktobri sch
jauno schaurfleeschu dshelzetu atklahschot, nododot to publikas
leetoschānā, kura ta jau isgdamās gada zeta atklahschanas
deenu. Jau gandrihs gabu pa schā jauno dshelzetu wada pee
dshelzeta litiņas tuwajeem tirgotajeem prezes, gan us weenu
gan us otru pusē. Pat zilweki pagahjuscho seemu janwara
mehnesi warea no Jaun-Gulbenes stahijas lihdsi Stufmannu
stahjai nobraukt katra deenu, bet wehlat, februara mehnesi,
leelo sneega putenu deht pagaidu brauceeni ghaja titai tihš
reij nedekā. Pawasari, sneegam kuhstot dshelzeta beedriba sa-
tiffmi pa jauno dshelzetu pawisam noleedja. Pahschā wafara
warea weenigi titai tee braukt, kureem bhja weseles wagons
lahdina. Atklahschot scho dshelzetu beedriba publikai daris leelu
labumu. Kas tad nelaitēs weenam waj otram, kareem buhs
lahdas darischanas wessu 50—60 tahlumā pee dshelzeta, no-
braukt pa dshelzetu dimās waj trihs stundās. Ar sirgu brauzot
tahdam jeta gabalam aishween jaseedo lahda pusdeena, waj
ari gadijumā, tad zeshch silitis, wisa deena. —sch—

Us Walfas-Alufnes-Stufmann dshelzeta, la

neilgi atpatal pehz „Walfsch. Anz.“ sinojam, sahuma ees us
ktru pusē til weens pahschdeeru brauceens deenā pehz sehsho
plana: No Walfas iees 5, 20 min. rihā, peenahs Alufne 10,
6 min. r. un Stufmanns 5, 58 min. wafarā. No Stufma-
neem iees 5, 20 min. rihā, peenahs Alufne 2, 47 min. d.
un Walfā 7, 23 min. wafarā. Tagad min. awise scho sinu
papildina, la pirmā sahuma ari ar wifseem preefchu
brauceeneem wedischot pahschdeerus, lai is-
finatu, kuri no schem brauceeneem irahdisees pahschdeeru
sahlfime par wisnoderigakeem un tos tad waretu galigi pa-
turet preefch pahschdeeru sahlfimes.

Pee augschā mineteem pasta brauceeneem tad wehl nahs
kshat; preefchu brauceens Nr. 25, kas no Wez-Gulbenes iees
pulksten 4,35 min. rihā un peenahs Walfā 11,22 min.
preefchpusdeenā; preefchu brauceens Nr. 26 iees no Wez-
Gulbenes 6,25 min. r. un peenahs Stufmanns p. 12 deenā;
preefchu brauceens Nr. 27 iees no Stufmanem 2,30 min.
pehz pusē, peenahs Wez-Gulbene 8,4 min. wak.; preefchu
brauceens Nr. 28 iees no Walfas 1,20 min. d., peenahs
Wez-Gulbene 8,12 min. wafarā.

Kas atteezas us pahschdeeru biketu zenu, tad ta nolihsta
schahda:

No W a l f a s lihdsi Alufnei: I. klase — 4 rbt. 5 lap.,
II. kl. — 2 r. 43 t., III. kl. — 1 r. 62 t.; lihdsi Wez-
Gulbenei: I. kl. — 5 r. 67 t., II. kl. — 3 r. 41 t., III. kl.
— 2 r. 27 t.; lihdsi Stufmanem: I. kl. — 9 r. 87 t., II. kl.
— 5 r. 93 t. un III. kl. — 3 r. 95 t. No Wez-Gul-
benes lihdsi Stufmanem III. klases biketu maksas
1 rbt. 68 lap. Jeta garums ir, no Walfas rehkinot, lihdsi
Alufnei 75 werstes, lihdsi Wez-Gulbenei — 105, lihdsi Stuf-
manem — 197 werstes.

No Straupes.

Par Straupes laufsaimneezibas is-
shahdi mums wehl raksta: Behz agralo gadu preefchshines
Straupes Semloppibas beedriba sarihshoja ari schogad 28. sep-
tembri Leel-Straupes muishchā laufsaimneezibas isshahdi. Kaut
gan pehz staita isshahde sauzas jau par zeturto, tomehr isshah-
dijumu daudsuma sinā wina dashās weetas bhja sawam
preefchschjem palapalifuse; par eemeflu tam, la domajams,
buhš laitam silitais fainneezibas gads. Isshahde bhja sada-
lita schahdās sehshās nodafās: loploppibas, peenahschibas,
mahjrupneezibas, bishchloppibas, laut- un dahrschloppibas rascho-
jumu un laufsaimneezibas machinu. No schām wisuplata
bhja loploppibas nodafa, kura bhja isshahditi pawisam lahdi
50 leeloppi (hult, gowes un teles). Godalgas dabuja:

P. Rudsi, Mas-Straupes Reebinos, par tihrahnu
angleru bulli — 1. godalgu — 12 rbt. naudā; J. Kugulis,
Nosbeku muishchā, par gowi — 1. godalgu — 8 rbt.; S. Laks-
mans, Gifaschu Krotlos, par gowi — 1. godalgu — 8 rbt.;
J. Buschs, Daibes Wabenas, par teli — 1. godalgu —
4 rbt.; Ed. Bregische, Injeema Tennisos, par angleru bulli —
2. godalgu — 6 rbt.; J. Apfalons, Mas-Straupes Keegel-
neekos, par tihrahnu angleru bulli — 2. godalgu — 6 rbt.;
Fr. Melkus, Injeema Saltēs, par angleru gowi — 2. god.
— 4 rbt.; J. Buschs, Daibes Wabenas, par gowi — 1. god. —
4 rbt.; J. Schults, Straupes mahzitaja muishchā, par gowi —
2. godalgu — 4 rbt.; J. Preedits, Mas-Straupes Rahšes,
par gowi — 2. godalgu — 4 rbt.; J. Peterfons, Mas-
Straupes Lejās, par teli — 2. godalgu — 3 rbt.; — 3. god-
algu (3 rbt. naudā) dabuja: J. Apins, Ruzas Ihwantos,
par wairas bulli; S. Laksmans, Gifaschu Krotlos, par tih-
rahnu angleru bulli; J. Katneeks, Mas-Straupes Strambās,
par 1 bulli; J. Apfalons, Mas-Straupes Keegelneekos,
par weenu 4peena gowi; M. Blumberg, Mas-Straupes muish-
schā, par gowi; J. Preedits, Mas-Straupes Rahšes, par
2 gowim; S. Laksmans, Gifaschu Krotlos, par tihrahnu
angleru teli — 2 rbt., Emilija Dsolin, Daibes Reehneekos.
Bes tam wehl loploppibas nodafa godalgās tita isdaliti 5 wehr-
feni par atsehischkam leeloppu kolehijam: Fr. Melkusam, In-

eebrauzis te uf kasham, brauzot eegabsees lahda bedre un kashu weeta tiko nepeedshwojis behes. Ta la nu mums aishween isleetas, la mufsu femes zeti ir deesgan labi, bet pateebsa tee ir deesgan slitti, tad waretu brosch peelaisti, la teeschem ir peenahjis laiks eerihot sche brauzeenus ar gaisa fugi waj wismas kantori preefch dshwibas apdroschinafchanas. — Pa-gabjuscho wasaru sche ilgi un mihti peemines bischtopji, jo mebus daubsums teem nogulbija mafa ne weenu ween suntu flito rubtu. Lai panahitu wairaf faldas weelas, daschi at-fahwa few bites — sagt, jo neba nu tu zilwels, pahrspehts no slappem pehz mantas, aishween wari paturet atimind seppito haufli. Sa, tas mahf, tam nahf. — Nelad muhsu aujis nehfrdetu nodseedatas tautas dseefmas, ja reitem te neafah-
 totos sefoshais: tad sefdeenas walaru wis dus un atpuf-
 fchas no deenas gruheteem darbeem, tad peepeshi laut fur ar nejeretu sparu aifan solo: „Kur diwi mihti runajas, tur schibds aif durwim klauhsias“. Dseedatajam ar laitu peeb-
 drojas wehl daschas gan rupjos, gan smaltas, gan aifsmat-
 fchas un lehrstoschas bafis un balstinas. Iseedetee funi
 naw lubtri usjigtigi peedafiot un nu pah wisu zeemu uf
 wairaf stundam walda nejauks nerfshis. Negribot tew ja-
 mostas no meega un pozeetigi janollausas jauksa fora darbibu
 resp. zilwetu un lopu fazihshie trofshnot. Kas ir schee sa-
 wabee naktis dseefmineeki? Tee ir muhsu dehli. Wini eet
 meitans un schai wisu eefchanai mums jaseedo saws naktis-
 meers. Kad reis apjautajos pee lahda no scheem naktstree-
 reem, las to noalgojis klejot apfahet pa tumfu, tas isftadroja,
 la neefot meera mahja gulet. Teeschem wisai behdigi, ja tas
 ta, bet tamdeht ween wehl nebuhtu mantolas teefbas traufet
 meeru zitrem. Der laipni eewehrot un nopeetini pahrdomat
 profesora Pagodina wahrdus: „Pa naktim slejo tikit neeteetigi
 zilweti“.
 Neoptimists.

No Odesas. Kahda tautstolotaju sapulze pilsehtas
 galwa Selenois lita preefcha peerabinat stolonus pee kre-
 faks rolas leetoschanas. Scholaitu grubtaju zibnd
 fahd usuras beehsi nahlot preefcha, la zaur labas rolas
 faufschenu zilwels ejot pilnigi „no fleedem ishwesjis“.
 Japana behrnus jau sen mahjot leetot kreiso rolu tapat la
 labo. Ari Wahjija pehdejia laika schim jautajumam sahlot
 peegreest wehribu. Peeradinafchanas leetot kreiso rolu nemaj
 neefot tiz grubta. Preefch jautajuma isfchirfchanas, protams,
 ezejta lomijija.

No Rigas.

**Rigas palihdsibas beedribas 20 gadu pa-
 stahweschanas swehtli.** Glibti, weentafschu un ar labu
 garschu wufschota Mastawas dahrsa sahle Rigas palihdsibas
 beedriba nohwineja saws diwidsemit gadu pastahweschanas
 swehtlus, peedafioetes leelam slaitam beedru un weefu, laif-
 ralku un beedribu representantu. Swehtlu asts un goba
 meelafis fahlas ap plifti. 4 pehz pusd. Pehz tam kad beedri-
 bas jauks foris — feltenes, kas te blafus jamin, bija
 nehrujchds tautas apgehros ar wainageem galwa — bija
 nestandinajis apweilfchanas dseefmas, beedribas preefchneels,
 A. Matweja lgs, apweizis sapulzejuschos, usajinjaja nodseedat
 aifsubgumu par muhsu femes Tehwu. Musitas pawadiba
 trihs reis tita nodseedata tautas himna „Deewh fargi Keifaru“.
 Pehz tam beedribas rafswedis G. Bremfeldta lgs ineedia
 plafchaku pahrshtatu par beedribas wehsturi, no furas pahnee-
 bjam ihumaj sefoshcho:

Domas, dibinat Jahna wahrtu apfaimi lahdu palihdsibas
 beedribu, raduschas jau 1882. gada 6. februari. 25. augusta
 1882. gada tee no ministrijas tikufti apstiprinati. Ar
 1. oktobri Rigas palihdsibas beedriba usahltuse sawu darbibu
 un 17. oktobri eewehleuse pirmo ihsto preefchneezibu un
 ihmo usraugus. — Beedriba 20 gadu laika eewehmufe: no
 beedru eestahfchanas naudam 2547 rbf., mehneschu naudam
 21,173 rbf., lihku naudam 20,108 rbf. 55 kap., no isfhtojus-
 meem 16,309 rbf. 66 kap. Ihdots 20 gadu laika 12,600 rbf.
 85 kap., ta ta attitums istaija 3709 rbf. 66 kap. Palihdsiba
 ismaltata 998 flimeem beedreem par 4236 nedelam 10,652 rbf.
 50 kap., par 133 beedru un beedrenu paglabafschanu behru
 naudas 6975 rbf., 376 beedru behrnu behrn naudas 8353 rbf.
 Pawifam jauz tafi gabjusch, t. i. eenemts 86,532 r. 90 kap.
 un ishdots 80,669 rbf. 64 kap. Wifa beedribas mantiba istaija
 16,653 rbf. 93 kap. — 11. augusta 1902. gada sapulze
 nehma pirtt grunti preefch mahjas buhwes Leela Lubanas
 eela Nr. 17 un no sefischkas lomijias tika nopirta par
 6035 rbf. 43 kap.

Skolenu isbraufums uf galwas pilsehtam.
 Ta la ar 17. oktobri fahlas wesela rinda swehtbeenu, furas
 ilgti gandrihs wiju nedetu, tad daschas no schejeenes gimna-
 fjam stolonaju wadiba isbrauz uf lahdam 4—10 deenam uf
 abam galwas pilsehtam. No Keifara Petera I. realstolas
 brauz apmechram lahdi 60 skolneeki un no pilsehtas gimna-
 fijas lahds pulzinsch skolenu, no Aleksandra gimnasijas
 100 skolenu un pulzinsch skolneetschu no Lomonosjowa gim-
 nasijas uf Mastawu.

Rigas strahdneekem Hamburga pehz awifes
 „Duna-Beitz“ sinam, klahjotees wisai grubti. Desmit pre-
 zenti no teem, tad tee wasaru jau zauri isftrahdajusch, at-
 fihdi par nederigeem un teem jabrauzot atpatal uf dsminten.
 Bet preefch tam wineem truhstot zeta naudas.

Neto wejums. Ra awife „Nig. Kirchenblatt“ la-
 fams, tad Petera basnijas draudie miruse lahda Anna Elfa-
 bete Christstrom, dsmuse Jurgenfson 101 g. un 7 mehn.
 wejum.

Neto atradums. Schinis deenas Kumpumifschas
 eela A. mahjas pagalmu lahda 10 gadus weza meischa atra-
 duse mehlu faste noudas mafu ar 41 rubteem.

Esfplofija Bolderaja. Swehtdeem, 29. septembra
 walaru ap plifti. 7 Bolderaja notika rets nelaimes gabijums,
 winsch galu gala wehl bija laimigs, la neprafija par upuri
 jitreku dshwibas. Schejeenes F. Schapiro sahju dshrnas
 esfplodeja futa taltis. Katts, ap 6 pehdu jauzmeedra un
 2/3, pehdu garum, bij stary jitu pahrschadshis dimas lee-
 latas dalas, no furam weena mafala data, ar katta domi,
 bij notrituse ap 120 jolu atfatu, turpat fabrikas sehta, la-
 mehr otra leelata, bija notschjuse 200 jolu lihdi paschaj
 dshljeta stajija. Schis pehdejais satta gabals, istausamees
 zaur dshljeta ogtu noliktawas sehtu, bij wispirms usfritis uf

diwam tuwafam dshljeta fleedem, salausijis tas gabalos,
 israudams dshu bedri, tad aikal pahchlees un notritis tablasti
 stary fleedem, un tifat ap 45 jolu eefabaus no stajijas.
 No muhru maschinu telpam attifuses tifat drupu laudse; wis-
 fabrikas apgabals ta sehlin apsehst ar keegelu, kola un da-
 schadeem dshels gabaleem. Ra par brijummu, nekahdu se-
 wischlu nelaimes gabijumu nenotika, pat zitas tumuma es-
 fchas fabrikas ehlas naw eewehrojami apstahbetas. — Tatis
 bij nehmis wisnefahigafu zetu. Bet wisubrijnifschigafais ir
 tas, la pat furinatajs Dshps Petrowitjoch, kuresch ar tattu
 bij rihlojees, ir dshwos palizis; bet wehlat pehz pahra dee-
 nam pilsehtas flimnija nomiris. Esfplofijas sehlns
 wehl neifinats. Katts tijis wehl to paschu deenu no gu-
 bernas inscheneer-mechanika ismehginats, kuresch isdewis preefch
 wina diwgadigu leetoschanas atfawu.

Manigs saglis. Schinis deenas Stopenpolizijas
 notala aifgahdats lahds Felabmeesta pilsonis R. Dohlers,
 lai par winu eewahktu tuwafas sinas. Iseetodams ihfo
 aqumirli, kamehr tas aifstahis bei usfandibas, winsch atmai-
 nijis fawas nekam wairs nederigas lamafschas pret jaunam
 un labam, las atraduschas tur, kamehr tas usfihmes winu
 ihpafschneeks. Eif pahrdroschu sahdbibu pat polizijas eerehdni,
 tui daudj to peeredsejuschi, naw peedshwojuschi. R. W.

Atklahita wehstule Der. Gr. Rodakai.

Scho wasaru Sin. Kom. wasaras sapulzes pee B.
 Blutes referata par muhsu literaturas lawefkeem tita pah-
 runats par tautas isglitibas pozefschanu. Ra weens no tam
 noderigeem lihdselkeem tita minets Der. Gr. Rod. isdewumu
 isplahitfchana tautu. Te daschi eetejja, la wajagot isfuhitit
 solporderus, las tautai grahmatas peenestu labot. Man lee-
 las, la scho solporderu lomu tihri labi spehletu muhsu awifes,
 unfendamas saws slejas Rodakas usajinjajums abonet
 winas isdewumus. Ro lihds, tad Rodaka waj katrai isfuh-
 tamai grahmatai peeleel klabt saws usajinjajums, tad
 schee pehdejee nahf lahdu rotas, las jau abone
 Rodakas grahmatas? Es nefaprotu, kapehz Rodaka
 to newaretu darit laifkrastot, tur laifkrasti tal teel aboneki
 daudj, daudj leelal staita, nek Rodakas isdewumi? Es
 domaju, zaur to tiftu stipri weijinata derigu grahmatu isplah-
 itfchana tautu, ja Rodaka wisas latweeschu awifes smalti ap-
 rahditu saws mehrlus, lihdselkus un lihdschajnejos panah-
 lumus, jo wairums muhsu laifkrastu lafotaju, ihpafchi uf
 semem, nemaj nefin, la lahda Rodaka ir, un ja sin winas
 nosaufummu, tad nefin, lahda zeta ar winu nahf sataru.

Ar zeenifschanu

stolonajs N.

Grahmatu galds.

Medaljijai peefuhititas schahdas arahmatas:

1. Stroderbeenas Silmatichos. No Rudolfa Bla-
 mana. Musla no Aleksandra Buhmana. Notis dabujamas
 P. Leepina grahmatu pahrdotawu Bchis.
2. Kristus augfcham jehleel! Schahini behrneem ga-
 ridneela G. Petrowa. 32 lapp. Matfa 10 kap.
3. Tichs Sahstini behrneem. No Sergijemstas un Wa-
 mina-Sibieata. 32 lapp. Matfa 10 kap.
4. Spogulis wezakeem. Pehz Salzmama. No Fe.
 Hunchena. 106 lapp. Matfa 35 kap. Wifas 3 pehdejas isnah-
 luschas Freija apghdbiba Rigu.

„Spogulis wezakeem“ gan nedrihsletu trublt neweend
 gimeni, jo behrnu nepareisa audstafschana stary latweeschem
 atrodami deesgan daudj ihstenu meisere. Paschlamais pda-
 gogs Salzmanis farafstijis wisai noderigu un plintgu pamah-
 jibu wisem teem wezakeem, tui saws behrnus grib isau-
 dfinat par multigeem, flopeem, neschehtigeem, slinteem, fkaud-
 digeem, sagligeem un — las gan spehtu usfahitit wifas tahdas
 neapfahfchamas ihpafschibas. Un pamahjiba pahneegta wehl
 peemehros, ta la ta jo zeefchal espeefchais atminu. Peh-
 mehrlus laset, tihri jadoma, la jau sen miruschais Salzmanis
 buhs pasinis ari daschu labu no muhsu pahfjam. Grah-
 matina eetejama it wisem wezakeem, droschi la dascham labam
 atdaris azis.

No ahfsemem.

Aufstro-Ungarijas apstahli.

Stanis, no furam Kolomans Sells lihds schim pah-
 walbija Aufstriju, tagad stipri fischschibijuschds un Ungarijas ni-
 nistru presidentam ar sawu parlamentu raduschas tahdas pat
 grubtibas, lahds Robera lgam ar sawu. Tas jau no-
 stahrlams no tam, la neween Wine, bet ari Budapeschie it-
 deenas parahdas ofiziosi ofschepohjamas haumas par gaidamo
 waldibas atlohpfchanos. Runa pat par abu waldibu atlohp-
 fchanos; stary abeem ministru presidentem isjehlustes it la
 diwlawu un ta la ne weens ne otrs neprot uswaret, tad
 abeem wajagot atstahit zihnas lautu. Bet tomehr ari ar abu
 ministru presidentu atlohpfchanos apstahli nemaj nebuhs lobo-
 juchees. Winu pehjetfchi atradis tos paschus grahtumus un
 ja wini, kureus abus tura par gudreem un isweizigeem, ne-
 war tita galu, tad ari ziteem kaudid nebuhs nekahdu panah-
 lumu. Grubtuini neschehjas personu, bet paschus apstahltos
 un leetas. Schimbrihscham Roberam klahjas grubtat. We-
 selu nedetu preeba abas waldibas, teidst sem pascha Keifaru
 preefchshedes, ta wislabat buhtu isdarama isfihgichana. Bet
 heigu beigas tomehr nefas neifnohja, jo Ungarijas ministru
 presidents esot pogehrejis, la isfihgichana janoteel parlamen-
 tariska zeta, nemaj palihga nenemot 14. paragrafu. Zaur to
 Ungarijas ministru presidents tad buhtu gribejis tifat paga-
 rinat pagaidu stahwofli, kuresch Ungarijai it it idewigs, jeb
 waj ari par sawu preefichanu 14. paragrafam isdabuh
 preefch Ungarijas lahds nekahdus labumus, ar kureem tas
 mahjas waretu apmeerinat saws peekritejus. Bet Aufstrijas
 ministru presidents uf to jautajumu nemaj neefot eeladees.
 Kai nu buhtu la buhdams, isfihgichana naw notifuse.
 Roberst tad nu ari tublin safawjis ischotagat un nemas to
 nu sagatawot neween uf parlamentarisku darbibu, bet ari uf
 isfihgichanu. Ja winsch sawu mehri fahneedi, tad winsch
 meertgi war nogaldit no jauna isfihgichanas usfahfchenu.
 Bet ir wehl jautajums, waj Roberam tas isdofees. Aufstrijas

tautas weetneekus arween wehl pahrdnem tautibu jautajums.
 Bes scho jautajuma isfchirfchanas grubti walbit Aufstriju;
 tas naw bijis pee malas nobihdams ne zaur lahdu peelahp-
 fchanos pret abam partijam. Uf lahdu laifu gan winam
 laimejees nobihinat meeru, bet weenigi tiz ilgi, kamehr walstis
 spehja isdalkit balwas. Bet tagad walstis dewiba eet uf be-
 gam un stihdi fahlas no jauna. Apstahli wehl jo nepa-
 tihfamaki zaur to, la ar Ungariju japasteidas isfihgt un scho
 fleidsamibu rauga isleetot sawa laba daschadas partijas, drau-
 dedamas ar obstrukciju. Esheli fstruhwe zil augsti ween speh-
 dami sawus prafijumus. Wini it labi fin, la isfihgums ar
 Ungariju toti apgeuhitina Aufstriju, bet wini tomehr gatawi
 isfihgumu parafstir, ja wineem atwehl diwas leetas: Wobe-
 miju ischeku walodu la walstis walodu un Morawija ischeku
 uniwersitati.

Roberst pamehginajis ari fameerinat partijas. Birmu
 sapulze Roberst pariju wadoneem lizis preefcha pamatus
 preefch walodu notahretfchanas Bohemija un Morawija; lai
 partijas pahrdautot preefchilfumu un isfahot sawas domas;
 sewischos noteifumus warot ari pahrgroft. Robera pamati
 fahlahw is sefoshchem 4 punktum: walstiswaloda paleef wahju;
 Bohemija teel eedallta 3 walodas apgabalos: ischeku, wahju
 un jauttos; trefschahrt ischeku walodas apgabalos leetojama
 ischeku waloda; zeturtfahrt Morawija teel atfihita par jautu
 apgabalu. Agral tifat ischeki prafija, lai Bohemiju eedala
 trijos apgabalos. Kamehr wahji wehl zereja Bohemiju pil-
 nigi pahrwahjot, kamehr wini nefa negribaja finat no lahdas
 walodu dalifchanas, bet kad wini atfina, la pahrwahjofchana
 naw espehijama, wini prafu dalifschanu, lai wismaf glahbtu
 tihri wahju apgabalus. Un ischeki aikal prafija dalifschanu,
 kamehr wini baidijahs no pahrwahjofchanas; bet tagad wi-
 neem tahdu baitu wairs naw un wini dalifschanas wairs ne-
 greib: Bohemija par walstiswalodu wajagot atfihit ischeku wa-
 lodu. Un pee scho prinzipa wini tad nu ari turas un ne
 par to no ta neafschajjas. Tapehz bija jau pahrschams, la
 wini atradis Robera preefchilfumu. Wahji wispahrim buhtu
 meera ar Robera preefchilfumu. Ta tad domajams, la ari
 schoreis nefas neifnahfs no partiju fameerinfchanas un wa-
 lodu jautajuma isfchirfchanas. Wines awifes pee tam at-
 gahdina pasaku par diweem puifam, tui guleja weend gultu,
 par abeem bija telpas deesgan. Bet guleschana nebija ne-
 lahda laba, jo weens no puifam sawu puif arween gribeja
 gultas widu. Ta tas tagad ir ar wahjeem un ischekkeem un
 ari ar Aufstriju un Ungariju. Lai wifas schahdas leetas no-
 fahrtotu un nobihinatu lahrtibu un meeru, tad wajaga zitadu
 walstiswihru nefa tagad ir Aufstro-Ungarija.

Franzija.

Radikalu awife „Aurore“ jehluse gaisma
 leetas, las uf no kerifateem islotam „mahjam“ (muhleneem)
 un to audstafschanas metodi met toti druhmu gaismu. Kahds
 klosteris pee Turas pilsehtas peenehmis behrnus audfinat pret
 samafis no wezato pufes. Bet ihstenuiba no audstafschanas
 newarejis buht runas: behrneem lirts strahdat lihds pilnigam
 nespehham. Bes tam „deewbijigas“ muhleses eeweduschas par
 katra nepallausibu waj wainu glusch netizami neschehligu
 foda fitemu. Galwenee fodi sefoshche: behrneem lirts lihds
 fints reischu nomestees preefch muhlfentem uf grihdas un ar
 mehli laifit grihda frusta fihmi! 2) Behrni bahsti to-
 werpos sem uhdens tiz ilgi, kamehr bijis jabaidas, la tee
 nepaleef nost. 3) Behrni tufusch diwi nefabas eefiodfhti tum-
 schu drehgnu pagraba, pee uhdens un mafes. Par leelafam
 wainam behrni pat fiodfhti lihlu usglabajama pagraba pehz
 tam, kad teem pastahstites schaufmigas pafatas par mironeem.
 No schahdejadi nosfoditeem behrneem leela data palifuse ahr-
 prahtiga. Ja wifas schas apfuhdsibas pee teefam peerahdsiees
 par dibinatam, tad gan kerifalo waroi Franzija buhs fufse
 beidsama stunda, tifs isfihginatas wifas wehl lihds schim
 sweitla atfahdas.

Wahjija.

Buhru generali tatifchu nobraufuschu un
 tufuschu fanemti leelifam gamilem. Dshjofa pasafule tos
 „ignore“ — to teesu tauta israhdjuse lahdu fahufschibu,
 lahda Berline pehz awifschu sinam neefot peedshwojuse no
 1871. g., kad atgreesas mahja is Franzijas uswahretaja
 armija. Buhru generali peenahfuschu „Soologifla dahrsa“
 stajija, lai jau nebuhtu pahral daudj publiitas. Sanemti
 tee weenigi no priwatzilweelem. Uf goda malitres lahda no
 Berlins klufakam weefnijam „Brinz Abrecht“, wisupirms
 wahju buhru lomitejas wahreda fitti apweizis Trojans buhru
 generatus, usfwehreis, la wifa wahju tauta nemot dshwu
 dalibu pee buhru tautas listena. Atbidelis wisupirms Wota
 usfwerot, la buhru zetojumu mehrlis neefot polififts, bet wee-
 nigi wehleschanas, fagahdat sawai tautai atweeglojumus.
 Buhru tautina atrodotees breefmiga truhlumu, kuru aprafst
 nemaj neefot espehjeems. Pehz sahle turetias runas Wota
 parahdijees uf weefnijas balkona, tur tam fen jau faufuschas
 tuhstofscham bafis is publiitas. Uf balkona Wota atfahretojis
 sawus agrafos teifumus. Pehz runajis Dewets, la buhru
 generali nebuht neefot isbraufuschu apstahitees pehz sawas
 nelaimes atreebeja, tee nu reis esot faru pasafudejuschu un pa-
 dewuschees. Bet truhfums esot tiz leels, la schee jutuschees
 weepseefsti, luhgt preefch sawas tautas. Lihdsigem wahrdem
 patejees Delarejs publikai par owajijam. Wahju patriotiska
 prefe fihwi atraida ofiziosas prefes usfufumus buhrtrem deht
 to „ubagoschanas zetojuma“ — fauns esot aif finkuma
 ubagot. Bet tee wihri, las finkam reischu taujas peerahdi-
 juschi sawu duhschu, las tagad tifat preefch nelaimigeem
 truhfuma zetejeem, faru fahropfoteem un preefch bahrineem
 ubagojot, schee wihri esot zeenijami. Pehz dascham sinam
 Dewets runa esot ari teizis, la is Franswalas nahlot toti
 launas wehstis, tapehz schis nefinot, waj schis warefchot ilgi
 palitt Giropa. Kas tas par „faunam wehstium“, paleef neif-
 fahdrots. No otras pufes ari fino, la Eshemberlena lgs
 beidst esot apdomajees un gridot tatifchu peeprafiju parlamen-
 tam prahwu sumu, to aifdot pret lehteem prozenteem buhru
 farmereem. Buhru generali tapehz nodomajuschu fleigshus
 zetot uf Angliju, lai wehl reis usfahltu farunas. No otras
 pufes gan is Hagas fino, la buhru generali teefcham zetofchot
 drihsumu atpatal uf Angliju, bet tifat, lai nemtu pretim no
 buhru draugeem samestas dahwanas. — Reichstags usfahjis
 jauna muit tarifa otro „lahfichanu“. Walstanzlers Biltens
 turejis reichstaga runu, kura tas reichstaga tozetus luhdsis,
 lai tee peenemot waldibas projektu bei fwarigam pahrgroftam.
 Sewifschki lai neprafot labibas muitu paangstinafchenu pahri

zeema Saltés, P. Rudštim, Maj-Straupes Keebinos, J. Adamsonam, Kofbeku Jaunfalās; J. Prieditem, Maj-Straupes Rahts un S. Laksmanim, Eišašču Krolkos. — Bež augšējās nobalās jāmān mahjūpneezības un amatneezības nobalā, kur pirmā labētā naktū katejmeistera A. Zeelena istahditee rati un lamasas, par kureem wiņš īpelnijās 11. godalgu: 5 rbl. nauda un usteiščanās rasti; seewešču rot-darbu nobalā bija drūžim wahjasa, tā pogahjūšču gadu. Godalgas (dashadus fainneezības rihlūs un peederumus) dabūja sefoščas istahditajas: Keene Jaunallšne — Kofbeku Baizeemā, par audumeem — 1. godalgu; Selma Holde — Ledes muiščā, par audumeem — 1. godalgu; Šharlotte Būšch — Daibes Wahrnās, par pašchwehptām linu dšjam — 1. godalgu; Kristīne Klewas — Keel-Straupes Darwstalnā, par audumeem — 1. godalga; Anna Bidder — Keel-Straupes Jahntalnā, par audumeem un linu dšjam — 2. godalgu; Emīlija Dsolin — Daibes Klehtneekos, par wadmāsu — 2. godalgu; Anna Rāfā — Bežsī, par smalleem rot-darbeem — 2. godalgu; G. Dundur — Stalbes dšrinawās, par audumeem — 2. godalgu; Kristīne Katneel — Maj-Straupes Strambās, par linu audēti — 3. godalgu; foto-grafs G. Aude, Keel-Straupe, par fotografijam uš stilla un porjelana (alus seidel un tās) — 3. godalgu; Anna Bidder, Keel-Straupe, par abitu gultas segu — 3. godalgu; Ida Kofschain, Kofbeku Billeneekos, par pašchawstū gultas segu — 3. godalgu; beš tam wehl usteiščanās rasti: Annai Sarin, Keel-Straupes Lejas frogā, par 1 pahri zimdu; Minnai Wihl, Keel-Straupes pagasta namā, par audumeem un līhsei Bregšche, Inzeema Tennīšos.

Laut- un dahjstropības raschojumu nobalā bija schoğad gandrīhš tahda pate tā pehri; godalgoti tita:

P. Bidder, L. Straupes Jahntalnā, par ausam — 2. god. 1 rbl., J. Kreitšmanš, Inzeema Benjos, par lah-poštem „Sabarowšhij“ — 2. god. 1 rbl., Emīlija Dsolin, Daibes Klehtneekos, par šhpoleem — 2. god. 1 rbl., J. Annis, Unguru Gulbos, par meescheem, 2. god. un usteiščanās rasti; K. Tomšons, Kofbeku Daupa frogā, par lahupoštem — 2. god. un usteiščanās rasti; P. Leepiņš, Stalbes Peterenos, par meescheem — 2. god. un usteiščanās rasti; J. W. Gusewa tabatas fabrika Rīgā, par „Schwizent“ un „Watuna“ tabatas šortem — šelta un bronša medatūs.

Babrejas 3 nobalās bija toti šhlas; šche titaš se-wišchki buhtu jāmān istahditajš W. Šchleis, Keel-Straupes Lihnos ar pašchpagatawotu širgu lutmāščinu, kura istahdes loikā tita-ari darbinata, beš tam wehl minetāš Šchleija šas bija istahdijš pašchpagatawotu rotas sehjmaščinu un bišč-lopības nobalā: pašchpagatawotu medšweedi, 2 fainu bišču tropu (pašcha fonstružijās) un dashadus biščstropības rihlūs. Wehl japeemetina, ka ari pehri no wiņa bija istahdita pašch-pagatawota elsku greišchamā maščina. P. S.

No Jelgawas. Swehtdeen, 20. oktobri šarhšos uš Adolfa Allanana štatuwes — šcho reiši „K r u š o t a“ b e e d r i d a š seemas šahlē, šas publicat buhš sewiščki jaeuwehro, lai to no žitas pufes nemalbinatu — wišai peewižigu šrahdi, par godu Jura Allanana peeminai. — Rā šinoms, tad miā. deenā atlāhš Wirzawas lapos nelaiša dšjeņeela peeminēti un ša turpinajums sehlat žeremonijai ušstātama teatra swehtu šrahde „Kruschota“ seemas šahlē. Naw wehl sewiščki jāmān, ša šchadū šrahdi šagatawot ar leelu ušhīhību, ša šas jau no diščas programās redšams. Ša min. swehtu šrahdi atlāhš ar prologu Jura Allanana peeminai un „Deems swehtu Lat-wiņu“, pehš tam šelos, Ščanim Janšonam no Rīgas un žiteem ahreenes špehštem pedalošes Sudermana „Gods“ tā ari pehš Jura Allanana dšjam šastahditas „dšhwojoščas bilbes“, šamehš šrihtojumi ar swehtu balli beigšes. Breežajamees, ša šchāi eewehrojama deenā šredšes taitni Sudermana „Gods“ — labakt jau nemas newareja godat nelaiša dšjeņeela peeminu, ša šrahdot išt ašgrabbiošču un modernu lugu, šahšs ir šchis Sudermana beš šchadūm wiņu eewehrojamašais darbs. — dšs.

No Kandawas. Mušhu jaunajoi paandšit ir šawadi ušstati par dšedatšchānu un teatri. Peedalitees pee dšedatšchānas, šas wiņeem šas leelāšais šannums, šahšs ween war buht un šo tad tur lai eet, šawas šausās rihštes, kuras pa nedeli šrahdajot tā jau īstahdšchās, pataišt wehl šausafas, labakt šad īstahd ar šhwo. Šapat ari mušhu jaunawas newar atmešt wejos aššpreedumus par teatri. Teatri līhššpēhlet, šas nošhmejot tihpat tā palikt par wezmēitu. Rāišš gan buhtu atmešt wejos ušstāšas, lai žiteem nebudu nelahda eemesta šobotees — Aššejmu swehtdeen Kandawas bajūžā, beš taru brijnāmu, wehl nemas naw seewa un jau šneegš šneeg. Ašstāros un redšā, ša šas naw wiš šneegš, beš — plehšnes, kuras adalidamās no bānijas greišchem, ap-šahš bānāšenus. Pawiřšjos uš žitu weetu, lai īšbehtu no šcheem nepatīšlamāžem putnūeem, beš šas pats Deewš. Draudšes preeščstahbožem gan buhtu laikš rūhpētes par šcho nebudšchānu nowehšchānu un ušaižinat draudšit ar šawām artawām naktš palihgā. — Swehtdeen 15. septembri Dšteas pog. šainneekam K. no Kandawas uš mahju braužot pee W. nama no tihlara šhjejas širgš un šahjis tratot. K. škrits no rateem un bīštām eewainojis gatwu, ša ša bīšis žanogahdā šlimnizā. 7 līhš 8 gaduš wežā meitenite, kura K. līhš brau-šufe, drūštu tahlāt apgahjūšes ar wišchem rateem pret šabu, beš tīt laimigi, ša palitaje glūšchi wešela. Šche tihatori jau ir par sehloni treshchājam nelaimēs gadījumam. Waj nederetu no peenahžigas pufes gahdat, lai uš preešču šchee nelaimēs putni nemas uš eelās. — 25. septembri laudis bāreem ween demās uš W. šapeem, tur tika guldišs dšstecājās smilšis šahšs noburšs jaunēšis. Wehneeku pulis bija šarabees īpsti leelš, pee šara wehl peedatijās eewehšamee beheri ar abeem mahjūšchem preeščgalā. Ne pate persona tīt daudš peemilka publišas, beš mahjūšča runa, kura šarš, šam ween bija eespehjamš, gribeja nolāušēes. Un ša ari ne, jo šahšas beheres pee mums reti šad ir bijušas. Nepalika ari neweena ašš šauša dšredot palihgā mahjūšča Ramolina šga. ašgrabh-joščo runa par nelaimīgā jaunēša breesmigo nahwi, kura žehlūšis žaur „monopolu“. Leeta šchahda: swehtdeenās wakarā, 22. septembri, mahjūšča puščchem no Kandawas uš mahju ejet ša žeta beedris peederdrožes īdeenešis šotes matrošis A. Žeta wehl šopigi īstahdhojūšchi līhšspanetes „monopolu“ un tad wiš eegrejšchēes R. mahjās. Tur eesah-žees šrihtuš meitu deht, pee šam A., ar dunji rotā, šrehšis

patat R. mahjās puščim K., šuram īšdewees īšbeht tuwejos šrubmōš. Atpatat atnahšot A. peedaušhšis gulšā gulšochu un līhšš nepamāni peedšehruščo S. To redšedams mahjūšča dahjstropiņš K. manijš, ša šabi nebušs, laidees beht, beš te ari A. dewees wiņam patat un nešt tahlu no mahjam paš-šrahdajis breesmigo šepławibu. Pa to šarpu otrs R. mahjās puščis aššfrehšis uš netahlo šandamas meestinu patat poli-žijai. Šepławu wairat weetās eegruhšis K. dunji mugurā un šadūšhšis gihmi tā, ša šas uš weetas bīšis pogalam. Pehš pabeigtā šepławības darba A. ašgahšis mahjūšča muiščā, kur ar šawu bīštāmo īstureschānos tā īšbeedejis tureenes eedšhwojūšis, ša bīšis jāet patat poližijai. Wehlal eeadu-šchēes diwi gorodowoj, kureem īšdewees šepławu apžetinat S. mahjās un ašlīst aš restem. A. aššahhija šalsu žetumā. Kalmalcoetis.

No Birscheem (Jaunjelg. apr.). Ar lauru notop-šchānu šchāi rudeni mums eet deegān neparasti: Mīkēti jau pogahjūšchi, beš daudšchem wehl šartupekt nenonēmi, aušas ne-nopšautas. Kur žiteem gahdeem ar šcho lauru wišš jau bija īstahš, dashči nemas wehl naw eesahšlūšchi, pat rubuš nē. Wafarājs, sewiščki aušas, buhdamas pašchā šatamā, tita daudšchem kertas no šalnās, kura weiznāja to nogatawōšchānos, beš ari gahdaja par tūščchem groudchem. Šchoruden sehtee rudš wehl dashchās weetās nemas naw pašchepjūšchi ušdihgt, un ir maš žeribas, ša tee šchoruden wairš ušdihgš, šamehš dashchās weetās, kur tos bija nodomāš sehš, šas nebija eespeh-šams īšdarit šlapjuma deht. — Žagad pee mums ir ari ša-šahdijees dšedatāju šoris ar sewiščki daudš dšedatāžem, kuzi swehtdeenās pulšējas uš garu pajlājoščo šopdarbību. P. W.

o) No žitām Kreewijas pufem.

No Peterburgas. „Wald. Wehstnešt“ nodrukats: Peemurās generalgubernatora apgabālā laikā no 23.—28. sept. no jauna šastāma ar šoleru 28 personas, no šam 3 uš Anuras iwainoneem. Wlogeweschšchēššā bij 4 šoleras gad-šjumi, Čchabarowššā 10, Mišolajewššā 6, Mišolššā 3, Wlad-woššā 2, Kwantunās apgabālā un Port-Arturā 19. Šeulā, Kōrežā, šolera turpinās. — Ddešā no 24.—28. sept. jaunu štimības gadījumu nebji.

Muišču uhtropes Češčškreewijā. Muiščneetu agrarbanta īstahdināšuje uhtropi wešelām 2600 muiščam, par šurām bantai peekrihtojšche šahrtēšee māsšajumi naw terminōš walditi.

Pehš awiřes „Birsch. Weh.“ šinam uhtropē pahrdoda-mas muiščas pa atšewišchām gubernam īšdalās šchahdi: Bešarabijā 74, Wīkšā 15, Witehššā 31, Wladimirā 29, Wo-logšā 18, Wolinijā 32, Woroneščā 59, Wjattā 1, Graudnā 19, Denās apgabālā 18, Želaterinowššā 35, Želīšawetpolē (Kauš-šijā) 2, Kašānā 88, Kalužā 47, Rījewā 21, Kaunā 18, Ko-štrēmā 10, Kubanās apgabālā 6, Kurššā 196, Kutaišā 69, Mīnššā 22, Mōgīkewā 15, Mašlawā 38, Miščhij-Nowgorodā 41, Keel-Nowgorodā 40, Drenburgā 2, Drlā 248, Penšā 87, Permā 1, Podolijā 20, Poltawā 131, Plešawā 23, Ma-šānā 174, Samarā 34, Saratowā 75, Simbirššā 92, Smofenššā 69, Peterburgā 21, Štawropolē 2, Šaurijā 13, Šambowā 90, Iwerā 47, Šīlššā 122, Šulā 171, Ušā 37, Čchartowā 56, Čheršonā 18, Čšernigowā 63, Čri-wanā 1 un Jaroslāwā 12.

Sawadi īstāšas, ša augšatos pahrdodamo muišču šfāitums ušradā taitni tā šauktās „labības gubernas“. Naw ari jaaišmīst, ša beš muiščneetu agrarbantas wehl ir da-šchāšas privatās agrarbantas, kuzis leelš pulšs muišču ir eekihlats.

Lai laušfainneezibai ušbrutūšchā posta apmehru wa-retu labat šahditees preeščā, rasti „Rig. Rundschau“, nemšm, peemehram, Drlas gubernu, kur wišwairat muišču līstas pahrdōšchānā — proti 248. Šchis gubernas šemes īplatījums ir gandrīhš tihpat leelš ša Wīdemees (46,727 kw. tīt. pret 47,000). No gan teiktu pee mums Wīdemeē, ja no muiščneetu muiščam un šemneetu mahjam muiščneetu kred-šbeedribā weenā pašchā terminā līstū 248 pahrdōšchānā? Ne beš eemesta špreežu, ša weetejā laušfainneezība ir pagalam īšpošhita un panihšufe.

To pašchu war teikt ari par Kurššas gubernu ar 196 muišču uhtropem, jo ari šchāi gubernā pehš leeluma gan-drihš līhššinajās Wīdemeē. Kašāna ir par 5000 kw. tīt. mašata ša Wīdemeē un ušrahda 174 muišču uhtropes, Šulās gubernā ir tīt 30,960 kw. tīt. leela un laišch 171 muišču „sem abmura“, Šoltawa ar 49,896 kw. tīt. — 151 muišču.

No „Kreew. teleg. agenturās“ depeščam no dashchādām walšis pufem beš tam ir redšams, ša ari šemes nobdoku (preštandu) parahdi ir peemehmūšchi eewehrojāmu apmehru, ša ša waldība ir žutūšes špreeša eeteikt šemštem sewiščhūs peedšhšchānas līhššēšus, kuzi beigu beigās atkal nowēdis pee daudšu muišču īshutropēšchānas.

Ja nu ari leelākā dašā gadījumu muišču īshutro-pēšchāna šchāi terminā žaur šahdu dalu māsšajumu tītū nowēdrišā, šad tomehš paleel neišchšchiršs žautajums, žit lgi wehl šneegš muišču īshapšchēeku p e r s o n a l l e d i t s , lai waretu waldit īš pušgadus atšahrtōjoščos māsšajumus, jo muiščas pašchās ašim redšot to neeneš. Pee tam jāee-wehro, ša leeta šche nebuht negrošas ar muiščneetu šhšajeeem šemes īshapšchēem, beš ar leelgruntneezību wahra ihšā no-šihmē, šas wiřur mehđš buht šemes kulturalās galwenāš at-bālišš un pamatš.

Walšis papīru īsgatawōšchānas ešpedijija nesen īšlaida Keišara Nama paderigu albumu. Albumā atrodas 39 gihmetnes, kuras pagatawotas šototipistā želd. Albumš mašā tītāi 75 šap.

Par pašu īšdōšchānu prežetām šewām šenats īštahdrojīs, ša „Now. Wr.“ šino, ša šemneetu labētā wihra atšauja preešč pufes īšdōšchānas šewai nepezeēšchāni waja-dšiga, ja abi dšhwo šopā un wihš uštur šewu. Žitos ap-šahššas šemes preeščneekš warot īšdot šewai paš ari beš wihra peekriščchānas. Kupja apēščchānās ar šewu dōdot pee-teeščochu eemelu preešč sewiščšas pufes īšdōšchānas šewai. Češčhāleetu ministrija īštahdrojūše, ša šchis šenata špreedums atteejināms ari uš mašpīšonu šahrtas šewēetem, šuram pašes warot īšdot mašpīšonu waldeš ar gubernatora atšauju.

Pabalsta šonds preešč šlīneem un šafrop-šoteem fabrikas šrahdneekem, ša no šahda „Wald.

Wehstn.“ šinojuma redšams, teel bībinatš no fabrikās nemtām šoda naudām. Pabalsti preeščšchirami tītāš šlīneem un šafropšoteem fabriku šrahdneekem, ša ari wiņu gimenem. Pee pabalsta preeščšchirchānas teel nemšs wehšā darba ne-špehšības pašahpeene, pee šam preeščšchroku beuda wīnigi darba nešpehšijas personas. Šrahdneeku gimenes war dabuht pabalstu tīt tahdā gadījumā, ja gimenes galwa ir miris. Pabalsta šonda pahrwaldība paleel šinantšchu ministrijas rotās. Žgādus preešč pabalštem īšdōdamā šuma teel īšda-lita pa īšpēhšijas eejirneem pehš wājādšības.

Apteeku mahjēles. Medizīnāl-departmentā ešot ušstahditi galīgi nošajumi par seewešchu peelāšchānu par apteeku mahjēlem. Seewešchu institutu wāj šeparkšhu štolu beigušchām wājaga tīt peenešt apleežību par latinu walodas praščchānu 4. gimnāšijas klāšes šurša apmehrā. Personas, šurām nebudtu minētā īglīhtība, war nolikt 4. gimnāšijas klāšu ešamenu (šinēmot greeku walodu) wāj ari mahššolo-tajās ešamenu, pee šam, protams, jāušrahda ari latinu wa-lodas praščchānas apleežība. Wīnēto īglīhtību baudījušču seewešchu mahjības laikš apteetā šahšhīnātš no 3 uš 2 gahdeem.

Školu buhšchānas. Tautās apgāšmōšchānas mi-nistrija īštahdrojūše, ša personas, kuras īstureschānas ušnem-šchānas ešamenu šahdā wīdejā mahjības eštahde, beš naw ušnemtas wakašhju truhšuma deht, uš wehšchānos warot dabuht apleežības par šas klāšes wāj klāšu šurša praščchānu, kuras šemalās par to klāš, uš šuru īštureš eestahšchānās ešamēnš.

Par školu šrahjmaršam. Rā šinams, nesen daudšās Kreewijas štolās eewelās šrahjmaršas un dšhīnātās školu šrahj-lāšes. Preet šchīm šrahjmaršam sewiščki šingri ušstahdās pedagogs N. J. Bunafowš, gāišchi aprahhdāmšs wiņu šatīgās šelas preešč šehreem. Šas, no ša wiņšch baidijās, jau šahl peepibitees. Kreewu awiře „Šušchij Kraš“ par šrahjmaršu „šewem“ Čchartowšs gubernas štolās pašlahša šeloščo: „Štoleni šoti beešči aššakās pat no brošasta un par-naudu, šo dabujušchi preešč tam no wežaleeā, eegahdajās šrahjmaršas. Daudšās štolās maršas teel īšpahrdōšas tīt aštri, ša štolās preeščneezība newar ne poguht apgahdātees ar jaunām. Wīrmahjības štolās šatš štolens ženščas eeguht wīnās šaur jel ari tītai par šahdām šapeelām. No wežaleem aššween jādšed šehloščchānās, ša beheri pašahdāwigi lūhdšot no wīneem naudās preešč maršu eegahdāšchānās. Štoleni šahšta, ša klāšes noteekot mainu širgošchānās ar maršam wāj ari teekot špēhletš uš šam ar špalwām, kuzi šinēem u. t. t.“ Šchis šelas ir taitni šas, uš šurām aššrahdija Bunafowš un preš šurām wiņch ušstahdās tautās štikumības wahredā. D.

Laika paregojums no 1. līhš 10. oktobram 1902. g. Rāhšs J. Sawiřis awiřē „Birsch. Weh.“ šu-dina preešč oktobra šahšuma šchahdu laiku: Leelākā dašā Kreewijas — žentralās gubernās, tuwalās austrumu, deen-widus-austrumu, šemelu, šemelu-austrumu un tuwalās šee-melu-reetumu gubernās līhš 3. oktobram buhš šaušš, šhāidēs un aulšis laikš; austrumu maleenā ap šam un Uralu buhš pee šemelu wehja šneega putnās, pahreji šemelu-reetumu dašā un reetumu gubernās, rajonā, šas šahw uš reetumeem no līnijas Peterburga-Witehššā-Kēišewa, buhš drūštu mīhššatš laikš, apmahšchām un šlahdrām debeemš mainotees; pa leel-lakāi dašai deenwidus wehji. Šar pašchu reetumu maleenu, gar Šomijas juřemalu, Wāltijas gubernās un Polijā buhš weetam apmahžees, weetam mītrš laikš ar pahrejoščem leeteem. Pehš 3. oktobra wīšās augšchminētās weetās eestah-šees šhšs, apmahžees un leetainš laikš; ap 6. oktobri wiřur palikš wehšatš; šemelu rajonā šnigš šneegš. Deenwidus-reetumš, deenwidus un pa dašai deenwidus-austrumš ihš pahrejošči leeti šagādāmi tīt no 4. līhš 8. oktobram.

Šoti aukštu šewu parego Wīnes profesors Šed-šchowššis. Pašhštāmāš meteoroloģš īštahdro, ša šagāi-damā šeema buhšhot laikam aukštākā un šingrafā pēhdejo 50 gadu laikā. Mums šagata-wojējas uš šemato temperaturu, leebaināšchem wehšem un leelu šneega kritumu, kuzi wīš lgi turpināšees un pee tam wīšā Čiropā.

No Wuhra-Ponemūnas (Kaunas gub.). Šche-jeenes seewešchu šainneezības institutā 10. septembri bij at-lāišchānas ešamēni. Uš ešamēneem bija šagatawōjūšchās un tos īštureja 9 audšēnes: Anna Rūšchneel no Žes-waines, Anna Šenter no Rušenes, Dšlija Šandit no Wuhra-Ponemūnas, Dšlija Šahrllia no Čumburgas, Līša Šehpui no Žerauštēs, Augušte Dsol no Šalžgrahwes, Wīda Alebrags no Šmolenskas, Lenora Šaulina no Wīdšemes un Malwīne Šorolo no Kreewijas. Dashchās no šam tublit peehēma weetas. K. S.

No Iweras gubernas. Itrals wīlšs eera-dees Šibjankšas šahšchās tuwumā, Iweras gubernā, un no-darijīs daudš posta weetejeem šemneekem. Lūmšche šautni runaja, ša šas nemas naw wīlšs, beš šahšs žitš nešwehšs. Pa šam šrealis wīlšs nodarija arween wairat posta. Wīwu deenu laikā wīlšs šaplošija 4 šemneekus, 42 širgus, 4 šuans, 11 gowis un 8 žehrus. Šitai žaur šahda žilweta dšhwoibu īš-dewās pahrwaret breesmigo nešwehru. Šemneekš Šrolowš ar šawu 14 gabus wežo dehlu gahja uš mehču pehš šchur-deem. Šrealis kuzšonis, peelihšis teem no muguras pufes, šakehriš šehnu pee šalia, nogahšis to uš muguras un šad eewilzīs meščā. Uš šehna īšamīušchō kleeģschānu peešēidšees tehms un, eewehšis wīštam diwās reišas ar žirwi, no wīša šobeem šrahwīs šehnu, beš par nelaimi wiņam īš rotam īš-šihdejis žirwis, šalah ar breesmigo šwehru wiņam wājādšija žihnitees beš eerošchā. Nošchelojams bij žihnās īšnahlums preešč nelaimīgā Šrolowa: abi wāigi šam bija īšrati un žaur eewainotām rehtam wareja redšet šohktu šaulis un šobus; ari rotas un šahjas bija breesmigi šakoflās; šehnam no galwas bija nopleshša wīša ahda un šas nomira brees-mīgās mōlās. Beš ari wīlšs nešisa šahlu: nahloščā deenā dšneji to atrada nobeigušchō meščā no ašānu noplūhduma.

Deegās šanalis un šowščas ešerz aššlūšchi. Kuzi eesalūšchi ledū, šuru žagad wājaga ušlaušt. Šals šneedšs līhš 12 gahdeem.

No Walošchjeema (Ufas gub.). Katrīs Ufas lat-weešču žeems šahda nebudt šinā aššween pahršpehji žitus žeemus. Walošchjeems nepahršpehjamš šawu žetu šinā. No-dšbedat dashchūš pantus par šcheem želeem mums wīšlabati waretu šahšs Wāltijas šolonijas šatweetis, kuzch nule bija

par projektā noteikto mehru. Zītadi wahju wahdibai neuh-
 ſhot eespehjam titt pee iſdewigeem tirdſneeziabas ſaibgumeem.
 Bahru generati Berlinē amelleja ari reichſtagu. Kad
 tita ſinams, ka reichſtagā eerabufchees duhſchigeer generati,
 wiſu ſapulzi pahtrauzā manams uſtraulums. Apſtatijufchi
 tur baſchabas telpas, wini eegahja ari ſapuljes ſahlē un
 eenehma loſchas, ſuras nolemtas preeſch Wahjjas landtagu
 delegateem. Tuhlin peezehjās neween wiſi apmetetaji, bet
 ari tautas weetneeki un ſtatijās uſ generakeem. Pat zītadi
 titt weenaldſigeer ſtenogrofi newareja nozeſtees galwu uſ to
 puſi nepagreeſufchi. Reichſtaga namā weens no pirmajem
 wineem ſteibſas pretim firſts Herberts Biſmarks, turſi winus
 pawabidams pa ſtaigajamo ailu daria ſumanigus uſ ſawa
 tehwa un Moltkes biſtem. Reſtoracijā ſehdot pee weena galba
 runa greeſas uſ politiku un Biſmarks, dabujis ſinat, ka gene-
 rati braufſchot atpataſ uſ Londonu, turpinar ſarunas ar
 Tſchemberlenu, peebilda, ka ar Tſchemberlenu wini laikam
 ſpehſchot iſlibgt, jo tas eſot praktiſts wihrs. Balfuru wiſch,
 Biſmarks, paſiſtiot perſoniſti un zerot, ka ari tas nezeſchot
 nelahdas geubtibas. — Aſtlahtas ſapuljes, tur generati duhu
 runajufchi, nenotiſo, tapat wini ari nedabuja nolikt wainagu
 uſ ſeiſara Wilhelma I. peeminekti, jo wajadſigās lentes netiſa
 laikā gotawas. Apmetlejuſchi daſchabas eſtahdes un beedri-
 bas duhu generati 18. (5.) oktobri aifbrauzā projam: De-
 wets uſ Hagu un Wota ar Delareju uſ Brūſeli. Winus pa-
 wadija leels pulks lauſchu ar ſajuhſinigām gawilem. — De-
 ſchās beedribas wineem ſariſtoja goda meelaſtus un laſija
 dohwanas. Bilharmonijas beedribā ween ſanahjis ap
 200,000 marſu.

Balkanu puſſala. Serbijā miniſtru kriſe wehl
 naw beuſeſ. Markowitſcham, pehž ahrſemju awiſchu ſinam,
 naw iſdewees ſaſahdit ſaunu ſabinetu, tapehž ka daſchi libe-
 rali kandidati atteiſufchees un tapat ari radikal, turus uſ
 tam peeprebuſchi wini peekriteji. Radikalee buidotees, ka ge-
 neralim Markowitſcham pee ſudres nahlot ſatwerſme waretu
 titt aſtela un Serbijā eeweſa waras politika pret radikalēm,
 kureem ſchimbriſcham wehl ir balſu wairakums. Pats karalis
 ari gribot dſirdet partiſu eewehrojamaſo wadonu domas. Uſ
 18. oktobri bija ſaſaula pili ſapulje, uſaſzinajumi tita
 iſſubiti pa telegrafu. Sapulzei bija nolikt ſem karata preeſch-
 ſehdes un jaapſpreeſch tagadejeer poliſtiſke apſtahtli. — Re-
 ſahrtibas Waleedonijā arween wehl turpinas. Dumpineeku
 bari celauſufchees Bulgarijā un peeprebuſchi daſchu ſahdſchu
 eedſchotajus wineem peefſeetees. Monarſtikas wilajeta dum-
 pineeku wada pallawneeks Jankows un gar Strumas upi
 Nikolajens. Netah no Dikomas bijuſchās daſchās ſa-
 burſmes, kureas turki ſalabti tikuſchi ſalauti; ari pee Krefnas
 turteem bijuſchi leeli ſaubejumi. Saburſmes notikuſchās ari
 pee Dranomas, Orchowas un Scheleſnijas, turu pehdejo turki
 iſpoſtijufchi. — Waleedonu galwenās lomitejas preeſchneeks
 no daudjeem eewehrojameem ahrſemneekem dabujis uſmudi-
 najumus uſ zihnas turpinuſchānu. Komiteja ſagatowo leelu
 ſapulzi un iſſubitiſe ahrſemju poliſtikem telegramas ar lub-
 gumu, lai tee eedſchotajus nemot ſawā apſardſibā; tahdi pat
 lubgumi eeineegiti weetejeem woliſtu preeſchſahwjeem. Turki
 aikal ofiſioſi iſſtaidro, ka ja eſot nelahrtibas, tad tās drih
 ween tiffchot nowehſſas. Aifbehuſchee eedſchotajai eſot
 ſtahtijufchi, ka wini eſot tikuſchi peepſeeti aſtlaht ſawus mi-
 telkus; tahdeem nelahprahigeem behgteem turki zaur waldeem
 un mahjitateem leel paſinot, ka teem wiſi tiffchot peedots, lai
 titt nahlot atpataſ mahjās.

Greekiſja. Daſchās awiſes ſubſiſas par to, ka ofiſeeri
 Greekiſja pahrat daufi iſeetot uſ poliſtiſo karjeru. Neweenā
 zitā Eiropas walſti kara ſpehja lozetteem naw brihw liſtees
 eewehletees tautas weetneecos — Greekiſja tas atkauts. Ap
 40 ofiſeeru reiſe ſehd parlamentā. Par ſehſchu laiku tee
 aſwahbinati no ſawa kara aroda peenahſumeem, bet dabū
 algu tā ofiſeeri un tā tautas weetneeki. Schimbriſcham
 atfal wairat ſinti ofiſeeru likuſchees uſſtahtitees par kandida-
 teem pee wehſleſchanam. Protams, ka tahdi ofiſeeri poliſti-
 ſka neſtrahtadajot leeliſti laite kara ſpehja diſſiplinā — ſche
 ari ſtehpjas eemeſliſ, tapehž greeki titt aplaunojoſchā ſahrtā
 pameta karu 1897. g. pret turkeem. Krona prinziſ gan weh-
 lotees likumu, zaur turu ofiſeereem tittu aifleeget, nodarbotees
 ar poliſtiſu, bet laikam tas neſa neyanahſchot.

Deenwid-Afrika. Iſ Kapsmees Reuters birojas
 ſubta deefgan dihwainu ſinu, kura ſtan ſchidā: „Kadham
 Kapsmees augſtatam eerehdnim bija pee robeſcham ſaitſime ar
 dumpigajem Kapsmees holandefcheem, kuri ſtahw ſem Wan-
 ſeila komandas. Eerehdnis winus uſaſzinaja Freiburgā pa-
 dotees un apgalwoja, ka bahrgas wineem neuhſchot jobs tā
 brihwibas atnemſchana jeb eetupinaſchana zetumā. Wini
 tiffchot gan apweinatati, lihdſ kam no Kapsmees profurora
 atnahſchot aktes atpataſ. Dumpineeki negribeja kautees ap-
 weinatates, bet bija ar meeru dotees lahdā budru lauſu leh-
 geri. Sattifſime noriteja draudſigi, bet beſ nelahdeem panah-
 tumeem. 80 wihru leela komanda pehž tam pahrgahja atfal
 pahr robeſchu. Naw noſtahtſtams, pee lahdām robeſcham
 ſchabda ſaruna notuſe. Te wehl jabrihnas, ka lahdai lee-
 laſai komandā bijis eespehjam lihdſ ſchim laikam palikt
 ſem eeroſſchem, jo pagahjis jau gandrīhſ puſgada, kopſch
 meers noſlehgts.

Saweentās Walſiſ. Amerikani tagad aifwa-
 binati no ſawa leela ſloga — ogku truhkuma, jo aſtialai iſ-
 ſubdinata ogktraufchu ſreifa beigas. Bet tā la iſhā laikā ne-
 waras ſagahdat wajadſigo daudſumu ogku, tad peeweidumi iſ
 ahrſemem wehl lahdū laiku turpinajees. Zaur prezidenta
 Ruſwelta eejauſchānos tagad panahſts, ka ogku raktuwju
 iſpaſchneeki peekahyufchees un ir ar meeru, leetu nodot ſchib-
 reju teſai. Warubht ka tas ir titaſ poliſtiſs manewrs, jo
 wehſleſchanas tujojas un te nu treſneekem bija jaapdomajas,
 ka zaur ogku leelo truhkumu kaudis neteel ſaniktoti un uſ
 wehſleſchanam neiſeſas leeliſa aglitzija pret treſteem. Ja
 treſneekem pee wehſleſchanam iſſweeſchās labi, tad wini wehſ-
 liti droſchi jau atfal waras turpinat ſawu paſahſumu. Tagad
 leetas iſſchakreſchanat ezelta ſewiſchā komiſſija. Winas lozetti
 ir: atwahinatāis generalis Wilſons, inſcheneers Barlers tā
 ogku raktuwju leetpratiſ, teefneeks Greiſ, dſelſjeu ſonduktoru
 ordena leelmehſters Klarks tā leetpratiſ preeſch ſozialeem ja-
 tajuemeem, Watſins tā leetpratiſ preeſch ogku eeguhſchānas
 un iſwahdaſchānas un biſſaps Spaldings. Komiſſijas rakſ-
 weidſ buhſ darba departamenta komiſars Weits. Lillab
 darba deweji tā nehejti eſot meera ar komiſſijas ſaſlahwu.

Strahdneeku wahrdā ſawu atſinu par komiſſijas ezejſchānu
 dewa ſtrahdneeku ſabeedribas prezidents Miſchels un darba
 deweju wahrdā Belona un Berliſa lungi. Komiſſija ſawu
 darbibu uſjahtſchot jo drihſā laikā.

Teeſleetu nodala.

Aiſ mihleſtibas pret dſimteni un ſawejeem.
 Rigas apgabalteſa ſcha goda 24. ſeptembri iſteefaja ſeſoſchu
 ſawā ſinā toti aifgrahbjofchu prahwu par behgſchānu no Sibi-
 rijas aiſ mihleſtibas pret dſimteni un ſawejeem. Leetas tu-
 watee apſtahtli ſchabdi.

ſcha goda 23. martā ſlepenpoliſtijas nodalā eerabās
 lahdā puſmuſchā ſeeweete, kura ſauzās par Emmu Woſjin
 un waſinoja poliſtijai, ka winas wihrs Mikelis Woſjins, turſch
 1898. gadā bija aifſubitiſs uſ Sibiriju, tagad pahrnahjis at-
 pataſ uſ dſimteni un apmetees Rigā, Terbatas weefnizā ſem
 dſimtagodapilſona ſokolowa wahrdā. Poliſtija aifgaſhja uſ
 apſchmeto weefnizu pahrlēezinatees par paſinojuma pateefſibu
 un atrada tur wiſu, tā ſinots. Mikelis Woſjins tita apwe-
 tinats un nodots Rigas apgabalteſai. Uſ Sibiriju wiſch
 bija noteſats un aifſubitiſs tapehž, ka tas 1897. goda junija
 mehneſi bija gribejis nonahwet ſawu ſewu Bildertinu meſchā,
 iſſchaudams uſ to iſchetrus ſchahweenus, no kureem biwi
 weegli eewainoja winu. Seewa iſweſefojās, bet wihrs tita
 aifſubitiſs uſ Sibiriju un apmetinats Teniſejas gubernā, tur
 tas eſahſa tirgotees un drihſi ween eedſchwojās kapitalā.
 Wiſpahrigi Sibirijā winam labi ſlahjās, titaſi bija ſchehl
 dſimtenes un ſaweju, kurei tam nelad no prahta neſſgahja.
 Wiſwairat wiſch iſgojās pehž wezās mahbes un mihtotā
 dehla, kurei tam toti turu pee ſirbs ſahweja. Wiſch beehchi
 rakſtija mahſei, bet reti titt dabuja atbildes uſ ſawām weh-
 ſtulem. Bet te pehdejā laikā uſ wina wairakām wehſtulem
 nelas netiſa atbildes. Tas winu pawiſam ſateereja un wiſch
 noſpreeda atſtaht Sibiriju un braukt uſ Rigu iſſinat, tapehž
 tam neteel nelas atbildes. Jēlā uſ Rigu wiſch atrada
 lahdū paſes grahmatinu uſ dſimta goda pilſona ſokolowa
 wahrdū un uſdewās par tās iſpaſchneeku jeredams, ka ar to
 duhs droſchaka uſureſchānas Rigā. Apmetees Terbatas weef-
 niſā, wiſch iſſauza uſ turēni jawu ſewu un mehginaja ar
 to iſlibgt un peerunat winu peenemt no wina lahdās naudas
 ſumas preeſch wezās mahbes apghadaſchānas un dehla audſi-
 naſchānas. Bet ſeewa ne uſ to neelaidās, ta aigahja uſ
 poliſtiju un nodewa ſawu wihru. Wiſu ſcho Mikelis Woſjins
 paſtahtlija pee teefas, ruhgti jo ruhgti raudadams. Par
 ſawas nelaimes weenigo zehloni wiſch apſchmeja ſawu ſewu,
 kura padariſje wini par noſeedsneeku, wiſadi tam pahri da-
 ribama. Reſtatot uſ to, wiſch to japrojam mihlejis un
 gribejis ar to iſlibgt, bet ſeewa ſawas zeefardibas dehl ari
 tagad winu eegruhuse nelaimē. Rigā wiſch domajis palikt
 titaſ lahdās nelatas un tad laiſtees atpataſ uſ Sibiriju, bet
 liſtenis lehmis zītadi. Ruhgti raudadams wiſch lahdā ſoda
 miſſinaſchānu. Teſa noſpreeda Woſjinam trihs gadus
 ſatorgas un iſchetrdeſmit ſiteenus ar
 rihſteem. Bet lihdſ ar to teſa nolēma zaur teef-
 leetu miniſtri ruhgti Keiſara Majeſtati ſchō
 ſodu pahrwehrt diwu mehneſchu zetuma
 ſoda.

Teeſleetu jautajumi un atbildes.

Abonentam Widſemē. Aſtlahtais, behu laſe
 nogulditais kapitāls pahreet uſ Juſhu pamahiti, jo ta ir no-
 miruſchās iſhā mahſei; tahdā reiſe Juhs nemanototu no
 ſchi kapitala. Bet ja miteja naw Juſhu pamahites meefga
 melta un ari naw Juſhu meefga mahſa, tad Juhs mantotu
 mineto kapitalu lihdſigās dakās ar pamahiti. —ns.

Abonentam Kurſemē Nr. 2055. Ja ſinamā
 noteitā naudas ſuma ir eeraſhita kontraktā un eeweſa krepoſi-
 nodalās grahmatās, tad Juhs ſawas teefſbas uſ wini ne-
 ſaudejat zaur to, ka neſat pehž tās ſumas peepraſijufchi;
 Juſhu teefſbas uſ ſcho ſumu newar nelad noligt un pahreet
 ari uſ Juſhu ſantimeeſem; tamlihdſ Juhs to ſumu warat
 peedſibt ari no parahdneeta mantimeeſem. Juhs warat teſat
 eefneegt ari praſibu pehž projenteem. —ns.

Uhtupes (torgi).

- Wentſpils-Ruldigas meert. ſap. pahrdot:
- 31. okt. Behriſina ſeni Wangenē, 9 def. leelu, peef. par. 100 rbl., ſip. par. 700 r.
 - 31. okt. Leſchta m. Kurmalē, 58 def. leelas, peef. par. 272 r., ſip. par. 4680 r., wehrt. 3400 r.
 - 31. okt. Kalnneeku m. Dumbogā, 298 puhriw. leelas, peef. par. 397 r., ſip. par. 5225 r., wehrt. 4600 r.
 - 3. deg. Diſch-Waherinu m. Ugālē, 70 def. leelas, peef. par. 261 r., ſip. par. 3800 r., wehrt. 3000 r.
 - 3. deg. Sonberga n. Rulbigā, peef. par. 293 r., ſip. par. 1389 r., wehrt. 600 rbl.
 - 3. deg. Bejelu m. Sarſamā m., 39 def. leelas, peef. par. 570 rbl., ſip. par. 1750 r., wehrt. 1000 r.
 - 3. deg. Frieberga n. Wentſpili, peef. par. 507 r., ſip. par. 1060 rbl., wehrt. 1200 r.
 - 24. deg. Balofchu m. Schēhē, peef. par. 432 rbl., ſip. par. 9500 rbl., wehrt. 5200 r.

Tirdſneeziaba.

Wakar-Eiropā ſeptembra beigās bija groſigs, leetains
 laiks; labiba gandrīhſ wiſur bija nopſanta un eewahſta, tā
 ka atlika wehl titaſ nonemt kartupekus, kurei ſchogad wiſur
 zeetufchi no pahrlēeka ſlapjuma un ſalnam. Ari lauſu darbi
 preeſch ſeemas ſehjas un nahlamās waſarejas ſehjas ne wiſur
 bija iſdewigi, dſird wiſā Eiropā un ari Ameritā ſcheloja-
 mees par ſiltu laiku. Kas ſibmejas uſ Saweentoto Walſtju
 raſchu, tad ari tā naw neſo ſlawejama, jo wairat neſa pebrn
 paaugufchās titaſ auſas un ſukuraja, kamehr kweeſchu eeweh-
 rojami maſal. Ari no Argentinas nenah nelahdas labas
 ſinas par gaidamo raſchu. Kreewijā laiks wiſur bija toti
 wehſs, dauds ſemats par normu, ar ſagatigu leetu, it iſpaſchi
 deenwidos un deenwidawaros. Ahrſemju labības tirti bija
 gan deefgan ſingri, bet toti rahmi, jo raſchotajās ſemēs
 raſcha wehl nebiha eewahſta un patehretajās wajadſigais
 daudſums wehl nebiha iſſinat. Wiſpahrim war teit, ka
 krahjumi paſaulē ſchogad ir maſaki neſa tee ap ſcho laiku
 mehdi buht, lai gan tee pamajam ſahſ paleelinatees. Aiſ iſ-
 truhkuma tirti tad ari ſingri. Kreewijas oſtās neſtrahda ne-

lahdu leelu roſibu, jo weetejās zenas nebiha ſamehriģas ar
 ahrſemju. Iſwedeji bija toti apdomigi pee lihgumu noſlehg-
 ſchānas, jo iſwedeji labprahit negribeja peefahptees un ſabehra
 labibu ſchluhnos, gaididami uſ ſenu noſtſipinaſchānos. Iſ-
 webeju ſarofinaſchānos ari paſahwigi lawē labības leelee ſa-
 ſtehgumi dſelſjeu ſajijās, tā ka iſwedejeem beehchi jazeefch
 leeli ſaubejumi zaur to, ka ſapirtā labiba newar titt laikā
 peegahdata. Bet neraugotees uſ wiſeem nelahwehligēem ap-
 ſtahtkeem Kreewijā nedēd no 21.—28. ſeptembrim iſ ahr-
 ſemem iſweda 16. miſjonus pudu daſchabas labības, pee kam
 kweeſchi gabja it iſpaſchi uſ Wibus juhreas oſtam un Ho-
 landiju. No 1. julija lihdſ ſeptembra beigam Kreewija pa-
 wiſam iſwedeju uſ ahrſemem tahtſtoſchōs pudu:

Kweeſchu	46,160
Ruſu	34,184
Meefchu	40,997
Auſu	18,520
Kukurufas	7,615
Kopā: 147,476	

Tā ka kartupeļu raſcha ſchogad deefgan wahja, tad do-
 majams, ka Franziija un Wahziija patehres daufi wairat labi-
 bas neſa agrar. Franſchu ſtatifiſti gan apgalwoja, ka Fran-
 zijai peetiſchot ar paſchās raſchās labibu, bet angli atfal
 wehro, ka wina beſ kweeſchu eewehchānas netiſchot zauri.
 Anglija jau tagad iſchakti ween pehri ahrſemju kweeſchus.

Tirgus ſinas.

Rigā, 9. oktobri.

Franziija laiks gan tizis maſleet labaks, bet tomehr tas wehl bija
 deefgan groſigs un kameja kartupeļu un beehchu nonemſchānu. Labības
 tirti ahrſemēs arween wehl ſingri. Druſtu ſlahbaki tee tita Wahziija
 tapehž, ka no Argentinas peenahſ ſinas par ſiltu gaidamo raſchu. Ruſu
 un auſu zenas turas ſingras. Anglija kweeſchu, meefchu, ſukurufas un
 auſu zenas paſahwigas. Saweentās Walſiſas zenas gan ari turas, bet
 tomehr par ſlahhteem kweeſcheem tagad doo maſal, jo ſenu pehleji ſteibſas
 reahſet nolihgumus. — Kreewijas eefſchējos tirtgus naw notikuſchās ne-
 lahdās leelas pahrgroſibas. Widenas apgabals zenas paſahwigas, jo
 peemeumi maſi. Aſowas juhreas oſtās tenezeje ſingra, tapat ari Melnās
 juhreas. Baltijas juhreas oſtās naw nelahdu pahrgroſibu.

Rigā s tirtgu arween wehl nerodās nelahda roſiba. Zenas wiſai
 labibai ſingras, bet apgrohjuanti ir neegiti, jo ahrſemneeki arween wehl
 negrih maſat auglās zenas, lahdās tagad paſahwu.

Rigā u tirtgu pehdejās deenas gan noſlehoja daſchus lihgumus, bet
 tomehr wehpeji wehl arween ſchānas pietr ari par poſeminatām jenam.
 lai gan raſcha daſchās apwidos naw iſweeſuſchās nelahda labā. Domā gan,
 ka raſcha daudjuma ſinā buhſ pahrata par pehro, bet taſchi jaewehro,
 ka leela daļa ſinu nahſ par daufi wehlu, tapehž ka toſ laikā newareja
 iſmehret. No wezem lineem gandrīhſ wairas neſas naw pahri palizis un
 par jauncem ſchimbriſcham maſſā ſchādas zenas:

Widjemes.	Kurſemes.	Leetawas.	Bernawas.
ZK	47-48	43-44	42-43
SPK	41-42	37-38	36-37
PK	33-34	30-31	29-30
PW	26-28	—	—
W	22-24	20-22	18-20
D	17-18	14-15	13-14
DW	12-13	12	10-12
HR+	—	—	48-49
HD+	—	—	43-44
LD	—	—	20-22
LW	—	—	18-18

Labības zenas Rigā ſchimbriſcham ſchādas:

Ruſi, ſreewu, uſ 120 mahriju pamata maſſā: 76—77 lap. pubā;
 Kurſemes ruſi un ſchahweti 75 lap. pubā.
 Kweeſchi, 12° mahriju ſmaji Sibirijas kweeſchi maſſā
 90—91 lap. pubā; Kurſemes kweeſchi maſſā pehž labuma — lap. pubā.
 Meefchi, uſ 100 mahriju pamata maſſā 68—70 lap. pubā;
 112 mahri. ſchahw. meefchās doo — lap. pubā; Kurſemes 100 mahri.
 — lap.
 Auſas, labās gairchās maſſā 74—76 lap. pubā; ſchahwetas auſas
 maſſā 67—68 lap. pubā; Kurſemes auſas maſſā — lap. pubā,
 ſreewu neſchahwetas auſas maſſā 66—67 lap. pubā.
 Linſchlu ellas rauſchi, ſchējeenes maſſā 95—98 lap. pubā
 ſreewu linſchlu ellas rauſchi maſſā 91—94 lap. pubā.
 Linſchklas, Stepu ſehlas uſ 87¹/₂ proj. pamata maſſā
 157 lap. Brahſa ſehlas, ſchahwetas 150—153 lap. pubā.

ſahrtiſas zenas Rigā:

lap.	lap.
Sweeſis, mahriſinā	28-35
Galba ſweeſis, mahri.	38-45
Suhles gala, mahri.	16-20
Wahſchā gala, mahri.	10-18
Schahweta aitas gala, mahriſinā	10-14
Swaiga aitas gala, mahriſinā	9-15
Lela gala, mahriſinā	12-20
Schahwets ſchahwets, m.	18-23
Schahw. ſpehſ, mahri.	18-20
Widas, gabalā	40-80
Bahli pahri	60-80
Bibles gab.	70-120
Soſis, gab.	120-160
Kaltumi	200-400
Tres, gabalā	55-65
Rubent, gabalā	80-100
Kartupeļi puhri	100-110
Sahs peens, ſtopā	7-10
Stahs trehjuſm ſtopā	50-60
Deeſs peens mahri.	4-5
Rupinats peens, mahri.	6-7
Dias, ſchola	125-130
Sihpoll, mahri.	5-7
Redus ſchahwās, mahri.	40-50
Redus tezinats, mahri.	35-40
Reeſchu putrami, mahri.	5-6
Strat, mahri.	5-8
Swaigi ſirni, mahri.	18-30
Kuri, kweeſchu dſchēdeiti milki, mahri.	5-6
Ruſju milki, pubā	85-90
Wiboli, mahri.	4-9
Pumberi, mahri.	6-12
Dſcheweriu mahrija	2-3
Blumes, mahri.	10-15
Schēnes, hodiā	8-15
Wenges, ſchahw., 100 g.	30-50
Wreſini, ſchahw., 100 g.	25-40
Wreſini, ſahj. ſahjā	6-7
Rihdāſas (weetejās) mri.	15-20
planſchi u. z.	18-22

Reepajā

Ruſi uſ 120 mahriju pamata maſſā 77 lap. pubā.
 Kweeſchi 103 mahri. maſſā — lap. pubā.
 Meefchi (pubri) maſſā — lap. pubā.
 Griti 100 mahri. maſſā 87 lap.
 Auſas, baltās, parahſās 70—71 lap. pubā, labatās baltās 74—85
 lap. pubā, melnās 71 lap. pubā.
 Kartupeļi, mehri 75—90 lap.
 Klitas. Wupjas klitas maſſā 63—65 lap. pubā; widejas klitas
 maſſā 60—62 lap. pubā un ſmalās klitas maſſā 50 lap. pubā.
 Linſchklas, 7 mehri, 150—154 lap.
 Saules duku (ſaulgreeſchu rauſchi) maſſā 87 lap. pubā
 Strni maſſā 92¹/₂ lap. pubā.
 Kanepes, maſſā 118—119 lap. pubā.

Walejas wehſtules.

Ar lihdſchējeem darbeem ween wehl nepeeteſ; nogaidiſim
 turmajos eefuhtijumus, taſi ka tad waretim iſpildit Juſhu
 wehſleſchānos.

Fondu un akziju Kurī. Rigā, 8. oktobri.

Wehrtēpapiri papira naudā.

Proj.	Paſed.
-------	--------

